Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 75 (9311). • 1988 йил 13 апрель • чоршанба • Баҳоси 3 тийин.

КПСС Марказий Комитетида

МАМЛАКАТДА ЖИНОЯТЧИЛИККА ҚАРШИ КУРАШНИНГ АҲВОЛИ ВА ҲУҚУҚ БУЗИШ ҲОЛЛАРИНИНГ ОЛДИНИ ОЛИШ ЮЗАСИДАН ҚЎШИМЧА ЧОРА-ТАДБИРЛАР ТЎҒРИСИДА

КПСС Марказий Комитети 1988 йил 2 апрелда «Мамлакатда жиноятчиликка қарши курашнинг аҳволи ва ҳуқуқни бузиш ҳолларининг олдини олиш юзасидан қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида» қарор қабул қилди. Қарорда таъкидланадики, жамиятимиз ҳаётининг ҳамма соҳаларини қайта қуриш, туб иқтисодий ислоҳот, изчил демократиялаш ва ошкоралик социалистик интизом ва қонунчиликни мустаҳкамлаш билан узвий боғлиқ бўлиб, совет ҳуқуқ-тартиботини ҳар қандай бузишга қарши қатъий кураш олиб боришни талаб қилади. Қайта қуриш шароитида меҳнаткашлар ғайри қонунийлик ва бюрократизм, халқ мулкига чанг солиш, меҳнат коллективларининг қонуний манфаатларига, шахснинг ор-номуси ва қадр-қимматига путур етказиш фактларидан ғазабланаётганликларини ҳақли равишда билдирмоқдалар.

Буларнинг ҳаммаси ҳуқуқни бузиш ва жиноятчиликка қарши курашни сифат жиҳатдан янги босқичга кўтаришни, партия ва давлат органларининг жамиятимиз ҳаёти социалистик негизларини янада мустаҳкамлаш, совет кишиларининг шахсий коллектив ва шахсий манфаатларини ҳимоя қилишни кучайтиришни талаб қилади. КПСС Марказий Комитетининг 1985 йил апрель Пленуми ва партия XXVII съездидан кейин бу соҳада авж олдирилган ишлар натижасида мамлакатда интизом, жамоат тартиби ва қонунчилик бирмунча мустаҳкамланди. Партия, давлат, жамоат ташкилотларининг, меҳнат коллективларининг ҳуқуқни бузиш ҳолларини тугатиш, социалистик мулкнинг сақланишини таъминлаш, ичкиликбозлик ва гиёҳвандликни бартараф этишга оид ишлари кучайди. 1985 йилдан бошлаб жиноятчиликнинг муттасил камайиш жараёни бормоқда. Ўтган йили жиноятларнинг умумий сони 9,5 процент, шу жумладан оғир жиноятлар 14 процент камайди. Халқ мулкини ўғирлаш, чайқовчилик, транспортдаги ҳуқуқ бузишларга қарши кураш фаоллик билан олиб борилди, табиатни муҳофаза қилиш қонунларининг яхшироқ ижро этилиши таъминланди.

Шу билан бирга сўнгги вақтда ҳуқуқ бузиш ҳоллари ва жиноятчиликка қарши курашда салбий тенденциялар тобора яққол намоён бўла бошладики, бу аҳвол партияни ва жамиятни ташвишга солмай қололмайди. Давлат жамоат мулкини ва шахсий мулкни ўғирлаш, порахўрлик анча кенг тарқалганлиги, бир қанча жойларда шафқатсиз зўравонлик ҳаракати содир бўлганлиги, балоғатга етмаганлар, рецидивистлар, шунингдек текинхўрлик билан жамият манфаатларига зид турмуш кечирувчиларнинг жиноий ҳаракатлари кўпайганлиги алоҳида ташвиш уйғотмоқда. Жиноятларнинг кўп қисми ҳамон ичкиликбозлик, самогон тайёрлаш, гиёҳвандлик, меҳнатсиз даромад олиш билан боғлиқдир.

Кўпгина партия, давлат ва жамоат ташкилотлари жиноятчиликка қарши курашдаги умумий ижобий силжишлар билан ўзларини хотиржам қилиб, сўнгги вақтда меҳнат коллективларида ва аҳоли истиқомат жойларида тарбиявий, профилактика ишларига эътиборни бўшаштириб юбордилар. Жамоат тартибини сақлашда меҳнаткашлар активлигини кучайтиришни таъминламаётирлар. Ички ишлар, прокуратура, юстиция органлари ва судлар ўз фаолиятини ҳали ҳам секинлик билан қайта қурмоқдалар, жиноий тажовузкорликка қарши кураш юзасидан зиммаларига юклатилган вазифани тўла-тўкис бажармаётирлар, меҳнаткашларнинг, кенг совет жамоатчилигининг мададига етарли таянмаётирлар. Марказий партия ва давлат органларига милиция, тергов органларининг ёмон ишлаётганлиги, совет кишиларининг шахсий ва мулкий ҳуқуқлари етарлича ҳимоя қилинмаётганлиги тўғрисида жуда кўп хатлар келмоқда.

КПСС Марказий Комитети юз бераётган бу аҳвол партия, совет, хўжалик, ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари ва жамоат ташкилотлари томонидан қўшимча самарали ва пухта мувофиқлаштирилган чоралар кўрилишини талаб қилаётганлигини таъкидлаб, иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетлари, ўлка, область, округ, шаҳар, район партия комитетларининг диққат-эътиборини жиноятчиликка қарши кураш ишидаги аҳволга баҳо беришда хотиржамликка ва лоқайдликка йўл қўйиб бўлмаслигига қаратди. Партия комитетларининг ходимлари ва жамоатчи активлар жиноятчилик даражаси умуман ҳали юқорилигига асосланиб иш тутишлари лозим. Асосан тартиб ва интизомни мустаҳкамлаш, ичкиликбозликка қарши кураш ишларининг кучайтирилиши туфайли юз берган ижобий ўзгаришлар, айниқса, ишлаб чиқаришда ва турмушда, ёшлар ва ўсмирлар орасида жиноятчиликни келтириб чиқарувчи сабаблар ва шарт-шароитларни бартараф этиш ишида туб бурилиш бўлишини ҳали таъминламаётир.

Ҳар бир партия комитетига вазиятни ҳисобга олиб, ҳуқуқбузарликка қарши кураш ишларининг аҳволини чуқур таҳлил қилиш, қонунчиликни янада мустаҳкамлашга қаратилган барча зарур чора-тадбирларни ишлаб чиқиш ва изчиллик билан амалга ошириш таклиф қилинди. Партия органлари ҳар бир шаҳар ва районда, ҳар бир меҳнат коллективида КПСС Марказий Комитети 1988 йил февраль Пленуми йўл-йўриқларига мувофиқ равишда ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлаш, аҳолининг юридик умумий таълимини амалга ошириш, совет қонунлари ва социалистик ахлоқ талабларидан чекинишга йўл қўяётган кишиларга яккама-якка таъсир кўрсатишни таъминлаш юзасидан ташкилотчилик ва сиёсий-тарбиявий ишларни кенг авж олдириш тўғрисида доимий ғамхўрлик қилишлари зарур. Айниқса бу ишда бошланғич партия, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг ролини ошириш керак. Коммунистлар ва комсомоллар ҳар бир коллективда ҳар қандай бўшанглик, интизомсизлик, ҳуқуқбузарликни истисно қиладиган принципиал, талабчан вазиятни вужудга келтириш учун курашда олдинги сафда бўлишлари лозим. КПСС Уставининг жиноий тарзда жазо бериладиган хатти-ҳаракат қилган коммунистлар партия сафларидан ўчирилиши керак, деган талабига оғишмай риоя қилиниши зарур.

Партия Марказий Комитети 1987 йилда ҳуқуқ-тартиботни муҳофаза қилиш ва социалистик қонунчиликка риоя этишда Жамбул, Запорожье, Мари областларида ғоят ноқулай вазият юз берганлигини кўзда тутиб, ана шу область партия комитетлари бюролари ва шахсан биринчи секретарлари (А. К. Жақупов, А. П. Сазонов, Ч. Геженов ўртоқлар)га жиноятчиликка қарши кураш ишидаги жиддий камчиликларни кўрсатиб ўтди.

Иттифоқдош ва автоном республикалар Министрлар Советларига, халқ депутатлари ўлка, область, округ, шаҳар, район Советларининг ижроия комитетларига социалистик мулкни ва жамоат тартибини сақлашга оид қонунлар барча меҳнат коллективларида ва гражданларнинг истиқомат жойларида бажарилиши юзасидан ташкилотчилик ишларини кучайтириш тавсия қилинди. Мамлакатда халқ маорифини қайта қуриш ёш авлодни тарбиялашни тубдан яхшилаш, балоғатга етмаганлар орасида ҳуқуқбузарликнинг олдини олиш учун яратаётган имкониятлардан тўла-тўкис фойдаланиш зарур. Маҳаллий Советларнинг доимий комиссиялари, балоғатга етмаганлар иши юзасидан инспекциялар, ўқув юртлари ва жамоатчи ташаббускор органлар олиб бораётган болалар назоратсизлигининг олдини олиш ишларини яхшилаш учун талабчанликни ошириш лозим. Жамиятга қарши хатти-ҳаракатга йўл қўяётган ҳар бир ўсмир билан яккама-якка тарбиявий иш олиб бориш учун тегишли органлар ва мансабдор шахсларнинг жавобгарлигини ҳам кучайтириш керак.

Партия Марказий Комитети бир қанча жойларда фаолияти интизом ва ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлаш ишига меҳнаткашларни жалб этиш билан боғлиқ бўлган жамоат ташкилотларига эътибор асоссиз равишда бўшаштириб юборилганлигини таъкидлади. Шу муносабат билан қарорда партия, совет, касаба союз ва комсомол органлари, кўнгилли халқ дружиналари, ўртоқлик судлари, тартибни муҳофаза қилиш жамоат пунктларининг кенгашлари, аҳолининг ташаббускор жамоат органлари бутун системаси ишини қатъий кучайтириш учун зарур бўлган ҳамма ишларни қилишлари лозимлиги таъкидланади.

КПСС Марказий Комитети қилган жиноятлари учун озодликдан маҳрум этиш билан жазоланадиган шахслар сони мунтазам камайиб бораётган шароитда ҳуқуқбузарликнинг олдини олиш ҳамда ғайриҳуқуқий хатти-ҳаракатлар содир қилган кишиларни қайта тарбиялаш учун меҳнат коллективларининг, давлат ва жамоат органларининг масъулияти кўп марта ортади, деб ҳисоблайди. Бунда жиноий жазони ўтаб бўлган, ижтимоий фойдали меҳнатдан бўйин товлаётган гражданларни, шунингдек меҳнат қилмаётган бошқа гражданларни меҳнат билан машғул бўлишини таъминлашга оид амалдаги қонунларнинг талабларига қатъий риоя қилинишига алоҳида эътибор бериш керак.

СССР Ички ишлар министрлигига, СССР прокуратурасига, СССР юстиция министрлиги ва СССР Олий судига уларнинг жиноятчиликка қарши кураш фаолиятидаги камчиликларни бартараф этиш учун зарур чораларни кўриш, энг нотинч участкаларни ўз вақтида аниқлаб, ҳуқуқни муҳофаза қилиш ва бошқа давлат органлари ва жамоат ташкилотларининг куч-ғайратини ҳуқуқ-тартибот ҳолатидаги салбий тенденцияларни қатъий бартараф этишга сафарбар қилиш имконини берадиган чуқур таҳлилий ишларни ташкил этишга алоҳида эътибор бериш таклиф этилди.

Партия шунга асосланадики, ҳуқуқни муҳофаза қилиш органларининг ҳар бир ходими совет қонунларига қатъий риоя қилиш, ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлаш учун юксак масъулият, одамларнинг талаб-эҳтиёжларига сезгирлик ва ҳурмат-эътибор намунасини кўрсатиши шарт.

Ҳуқуқни муҳофаза қилиш органларининг раҳбарларига ва партия ташкилотларига СССР Ички ишлар министрлиги системасидаги сиёсий органларга ходимларнинг профессионал тайёргарлик даражасини, хизмат бурчини бажариш учун, уларнинг социалистик қонунчиликка қатъий риоя этиш негизида ҳуқуқбузарликнинг олдини олиш, жиноятларни ўз вақтида очиб ташлаш, айниқса, оғир жиноятларни фош қилиш, ҳуқуқбузарлик учун жазо муқаррарлигини таъминлаш билан боғлиқ фаолиятида конкрет натижалар учун ташаббускорлик ва масъулиятини қатъият билан ошириш топширилди. Ичкиликбозлик, самогон тайёрлаш, гиёҳвандлик билан боғлиқ бўлган жиноятчиликка, жамоат интизоми ва тартибини бузишга қарши муросасиз кураш олиб борилсин.

Прокуратура органлари ва судлар қонунчиликни мустаҳкамлаш муаммолари тўғрисида партия комитетларини тез-тез хабардор қилиб туришлари, мансабдор шахслар ва давлат органлари шаънига хусусий ажримлар ва огоҳлантиришлар чиқариш ҳуқуқидан тўлароқ фойдаланишлари, партия, совет органлари билан биргаликда жиноят содир бўлишига кўмаклашадиган сабаблар ва шароитлар сўзсиз бартараф этилишига эришишлари зарурлиги таъкидланди.

16 апрель–Бутуниттифоқ коммунистик шанбалиги

КОММУНИСТИК ШАНБАЛИК ШТАБИДА

11 апрель куни Тошкентда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари А. С. Икромов раислигида республика ленинча коммунистик шанбалик штабининг мажлиси бўлди. Фарғона область партия комитети, Ўзбекистон ССР Мебель ва ёғочни қайта ишлаш, Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрликларининг, «Малика» трикотаж бирлашмасининг ахборотлари тингланди.

Меҳнат коллективларида шанбаликка тайёргарлик ниҳоясига етаётганлиги таъкидланди. Тежаб қолинган ресурслар фонди тузилди, комплектловчи деталлар, узеллар, тайёр маҳсулотлар ҳозирлаб қўйилди. Айни вақтда кўпгина камчиликлар бор: чунончи, Мебель ва ёғочни қайта ишлаш саноати министрлигининг бир қанча корхоналари ҳалигача шанбалик куни учун ишлаб чиқариш программасига эга эмас.

Штаб мажлисида корхоналар асосий маҳсулот ишлаб чиқаришдан ташқари, коммунистик шанбалик кунида аҳолига пуллик хизмат кўрсатишни ташкил этишлари, халқ учун товарлар ишлаб чиқаришлари зарурлиги уқтириб ўтилди. Ленинча шанбаликда кооператив аъзолари, якка тартибда меҳнат фаолияти билан банд бўлган аҳоли актив қатнашиши лозим.

«Қизил шанбалик»да студентлар ва ўқувчи-ёшлар иштирок этишади. Ҳозир шанбаликнинг ҳар бир қатнашчиси учун иш жойларини барвақт тайёрлаб қўйиш, одамларни материаллар, асбоб-ускуналар билан таъминлаш жуда муҳимдир.

Коммунистик шанбалик куни уй-жойлар, магазинлар, соғлиқни сақлаш, социал-маданий-маиший объектлар фойдаланишга топширилади. Пландан ташқари бир неча миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилади.

Партия, жамоат ташкилотлари, хўжалик раҳбарлари меҳнаткашларнинг ижодий имкониятларидан тўла фойдаланиш, юксак унум билан меҳнат қилиш учун шароит яратиш, ўз меҳнат коллективларининг шанбаликка тайёргарлигини назорат қилишлари керак. Шанбалик олдидан корхоналарнинг мажбуриятларини яна бир бор кўриб чиқиш, 16 апрель ҳақиқатан ҳам зарбдор меҳнат куни бўлишига эришиш лозим.

Мажлисда Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари В. В. Сударенков қатнашди.

(ЎзТАГ).

УЧ СМЕНАДА

Ўзбекистон металлургия заводи мартен цехининг ишчилари шанбаликка яхши кайфият билан келишмоқда.

Меҳнат байрамига ҳозирлик кўрган ишчилар узлуксиз қуйиш машиналарида пландан ташқари 500 тоннага яқин қуйма заготовка тайёрладилар.

В. Ғозбоев, Б. Мадалиев, Ш. Баймах бошчилик қилаётган бригадалар 16 апрелда рекорд даражада меҳнат унумдорлигига эришишга аҳд қилдилар. Шанбалик мартен цехида уч сменада ўтказилади. Металлурглар шу куни тежалган хом ашё ва электр энергияси ҳисобига ишлаш, металл қуйишда энг муҳим кўрсатгич — 100 процент кўрсаткичга эришиш мажбуриятини олдилар. Мартенчилар беш йиллик фондига бир ярим минг сўм пул ўтказмоқчилар.

(ЎзТАГ).

МАРРАЛАРНИ БЕЛГИЛАШДИ

РЕСПУБЛИКАМИЗ пойтахти меҳнат коллективлари Бутуниттифоқ Коммунистик шанбалиги ўтказиш ҳақида москваликлар бошлаган ташаббусни кенг қўллаб-қувватламоқдалар. Барча корхоналар, ташкилотлар ва муассасаларда шу куни бажариладиган ишлар режалаштирилиб, тайёргарлик ишлари бошлаб юборилди.

Дастлабки ҳисобларга қараганда биргина Октябрь районида 130 мингдан ортиқ аҳоли меҳнат байрамида иштирок этади. Уларнинг кўпчилиги ўз иш жойларини эгаллайдилар. Саноат корхоналарида жами 850 минг сўмлик маҳсулот тайёрланади. Бунда «Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмаси чеварларининг ҳиссаси катта бўлади. Улар жами маҳсулотнинг учдан бир қисмидан кўпроғини ишлаб чиқарадилар.

Шанбаликда тайёрланадиган маҳсулот ҳажмининг салмоқли бўлишига районнинг чарм-галантерея ва спорт товарлари ишлаб чиқариш бирлашмаси, бадиий буюмлар фабрикаси меҳнаткашлари ҳам муносиб улуш қўшадилар. Қувончлиси шундаки, шу куни корхоналарда маҳсулотларнинг айрим қисми тежалган хом ашё ресурслари ҳисобига ишлаб чиқарилади.

Ўн минглаб ишчи ва хизматчилар ободонлаштириш ишларини олиб борадилар. Бунда районнинг мактаб ўқувчилари ҳам фаол қатнашишади. 33000 ўқувчи иштирокида 1700 туп мевали дарахт, 1000 туп гул кўчатлари экилади, 18 минг метрдан ортиқ сув тармоқлари тартибга келтирилади, кўплаб территорияларда тозалаш ишлари олиб борилади. Ўқувчилар мактаб ва кутубхоналардаги 8 минг китобни таъмирлайдилар. Шунингдек, 7 тонна қоғоз ва 16 тонна металлом йиғиб берадилар.

— Бизда меҳнат байрамида иштирок этадиганлар сони 120 минг нафар кишидан ортади, — дейишди Киров районы партия комитетида — Унда «Ўзбексельмаш» ишлаб чиқариш бирлашмаси, тамаки, «Ўртоқ» қандолат фабрикалари, асбобсозлик заводи, 11-«Висотстрой» ва «Строймеханизация» трестлари ишчи-хизматчилари фаол қатнашадилар.

Қурилиш объектларида 120 минг сўмликдан ортиқ бунёдкорлик ишлари бажарилади. Саноат корхоналарида 800 минг сўмлик маҳсулот тайёрланади. Транспортчилар эса 13 минг тонна халқ хўжалиги юкларини белгиланган манзилларга етказиб беришни кўзда тутмоқдалар.

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси 50 йиллиги номидаги тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг Н. Павлова, Ф. Тўхтаева, Л. Ҳакимова, Р. Ҳожиметовалар етакчилигидаги илғор бригадалар чеварлари шу кунги нормани 150 процентга етказиб бажаришга аҳд қилишди.

Мактаб ўқувчилари эса кўплаб ҳажмда ободонлаштириш ишларини олиб борадилар. Майдонлар, хиёбонларда гулзорлар ташкил этилади, мевали ва манзарали дарахт кўчатлари ўтқазилади.

С. СУЛТОНОВ.

8,5 МИНГ СЎМЛИК ИШ БАЖАРИЛАДИ

ЎРТА ЧИРЧИҚ районининг Туябўғиз посёлкасида жойлашган 74-автокорхона меҳнаткашлари Коммунистик шанбалик куни жами 8,5 минг сўмлик иш бажаришга сўз беришди. Шу куни коллективнинг 240 кишилик аъзоси ҳар кунгидек ишга чиқади. Ҳайдовчилар 800 тонна халқ хўжалиги юкларини манзилларига етказиб берадилар. Виктор Сидоров, Бекпўлат Ниёзов, Халим Мамедов ва Эркин Обидов каби илғор ҳайдовчилар юк ташиш нормаларини икки баравар ошириб бажаришга сўз беришди.

Корхонанинг ўнлаб транспортчилари ободончилик ишларида банд бўладилар. Улар автобаза ва дам олиш зонаси теварагида 200 туп дарахт кўчатлари ўтқазадилар.

Ҳайдовчиларнинг шу кунги 800 сўмлик иш ҳақи беш йиллик фондига ўтказилади.

С. ҚУРБОНҚУЛОВ.

ЭКИШ АГРЕГАТЛАРИ ҚАБУЛ ҚИЛИНДИ

ҲАДЕМАЙ пахта далаларида иш қизиб кетади. Чигит экиш бошланади. Бу тадбир қанчалик тез ва сифатли ўтказилса тўлиқ кўчат олишга эришилади. Шунинг учун ҳам Ўрта Чирчиқ район агросаноат бирлашмасида ташкил этилган техникани назорат қилиш комиссияси аъзолари ремонт ишлари бошлангандан буён мавсумда ишлатиладиган техника сифатини назорат қилишга алоҳида эътибор бермоқда.

Куни кеча бу комиссия аъзолари сўнгги марта ҳар бир хўжаликда экишга ҳозирлаб қўйилган агрегатларни кўздан кечирдилар.

Текширишлар шуни кўрсатдики, «Партия XXII съезди», Ким Пен Хва номли, Охунбобоев номли ва «Ленин йўли» колхозларида экиш мавсумига пухта тайёргарлик кўрилган. Бу хўжаликларда экиш агрегатлари бевосита далаларда текширилди. Умуман ҳозиргача барча колхоз ва совхозлардаги техника комиссия томонидан қабул қилинди.

М. БОЗОРАЛИЕВ.

ЯНГИ ТАЛАБЛАР ЭЪТИБОРГА ОЛИНДИ

«Илмий коммунизм» ўқув қўлланмасида илмий коммунизмни ўрганишда қўйилаётган янги талаблар эътиборга олинган. Қўлланма «Сиёсий адабиёт» нашриётида босмадан чиқди.

Китобда илмий коммунизм назарияси баён этилади, назариянинг КПСС ва бошқа марксчи-ленинчи партиялар билан мустаҳкам алоқаси кўрсатиб берилади. Нашрда социалистик жамият ривожланишини социал-иқтисодий жадаллаштириш ва янгича сиёсий тафаккур муаммолари муфассал таҳлил этилган.

(ТАСС).

УЗБЕКИСТОНДА КХДР ҚУНЛАРИ

✦ Корея Халқ Демократик Республикаси кунлари бошланмоқда. Азиз меҳмонлар шу кунларда шаҳримизнинг диққатга сазовор жойлари билан яқиндан танишмоқдалар, тошкентликлар билан дилдан суҳбатлашмоқдалар.

✦ СУРАТЛАРДА: Корея Халқ Демократик Республикасидан келган меҳмонларнинг бир группаси; В. И. Ленин номидаги республика пионерлар ва ўқувчилар саройида дўстларимизни зўр қувонч билан кутиб олишди.

М. Назаров фотолари.

ЧССР ПРЕЗИДЕНТИНИНГ СССРДА БЎЛИШИ

11 апрель куни Кремлда А. А. Громико билан Г. Гусак музокара олиб бордилар. Унда Э. А. Шеварднадзе, ЧССР ташқи ишлар министри Б. Хнеупек, бошқа совет ва чехословакиялик расмий кишилар қатнашдилар.

Томонлар КПСС XXVII съезди ва ЧКП XVII съездининг СССР ва ЧССРни социал-иқтисодий ривожлантиришни жадаллаштиришга қаратилган қарорлари амалга оширилаётганлиги ҳақида бир-бирларига ахборот бердилар.

А. А. Громико мамлакатда кенг авж олган қайта қуриш, совет жамияти ҳаётининг ҳамма соҳаларини демократиялаш ва янгилаш қандай бораётгани тўғрисида сўзлаб берди. Ижтимоий ҳаётнинг ҳамма соҳаларини сифат жиҳатдан чуқур ўзгартиришни амалга оширишга бир қанча муҳим омилларнинг қабул қилинганлиги ёрдам бермоқда, бу қонунлар инсон омилининг қудратли кучини ҳаракатга келтиришга даъват этилган.

Г. Гусак ЧКП Марказий Комитетининг 1988 йил апрель Пленуми якунлари тўғрисида, Чехословакияда амалга оширилаётган ўзгаришлар, туб иқтисодий ислоҳот ва жамият ҳаётининг ҳамма соҳаларини демократиялашнинг моҳияти ҳақида ахборот берди.

Иккала мамлакат иқтисодий ҳамкорлигини чуқурлаштириш унинг механизмини олий даражада эришилган принципиал аҳдномалар руҳида takомиллаштириш масалалари кўриб чиқилди. А. А. Громико билан Г. Гусак маориф ва маданият соҳасида алоқаларни янада ривожлантириш, меҳнаткашларнинг мулоқотини кенгайтиришни ёқлаб гапирдилар.

Жаҳон сиёсатининг долзарб масалаларини кўриб чиқиш чоғида Европадаги ва умуман дунёдаги ҳозирги аҳволга баҳо беришда қарашларнинг тўла бирлиги тасдиқланди. Совет Иттифоқи билан Чехословакия ялпи тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлаш манфаатлари йўлида халқаро майдонда баҳамжиҳат ҳаракатларни чуқурлаштиришга қатъий қарор берганликлари изҳор қилинди.

Музокара иккала мамлакат халқларининг қардошларча муносабатлари учун характерли бўлган самимий, ўртоқларча вазиятда ўтди.

* * *

Кремлда Совет — Чехословакия ҳужжатлари имзоланди. А. А. Громико билан Г. Гусак Совет — Чехословакия қўшма ахборотини имзоладилар.

Э. А. Шеварднадзе билан Б. Хнеупек Совет Иттифоқида Чехословакиянинг маданият-ахборот маркази тузиш ва унинг фаолияти тўғрисида СССР ва ЧССР ҳукуматлари ўртасидаги битимни, маданият, маориф ва фан соҳасида иккала мамлакат ўртасидаги ҳамкорлик юзасидан ҳукуматлараро комиссия таъсис этиш тўғрисидаги протоколни, шунингдек СССР Ташқи ишлар министрлиги ва ЧССР федерал ташқи ишлар министрлиги ўртасидаги ҳамкорлик тўғрисидаги протоколни имзоладилар.

Ҳужжатларни имзолаш чоғида музокарада қатнашган Совет ва Чехословакия расмий кишилари ҳозир бўлдилар.

СССР Олий Совети Президиуми номидан Кремлда ЧССР Президенти шарафига тушлик зиёфат берилди.

Зиёфатда меҳмон билан бирга унга ҳамроҳ бўлиб келган чехословакиялик расмий кишилар ҳозир бўлдилар.

Совет томонидан А. А. Громико, В. И. Воротников, Э. А. Шеварднадзе, П. Н. Демичев, А. И. Лукьянов, В. А. Медведев, бошқа расмий кишилар ҳозир бўлдилар.

Самимий, дўстона вазиятда ўтган зиёфатда А. А. Громико билан Г. Гусак нутқ сўзладилар, уларнинг нутқлари қарсаклар билан кутиб олинди.

(ТАСС).

КАДРЛАР ЎҚУВИ

Тошкент олий партия мактабининг партия, совет ва идеология кадрларининг малакасини ошириш факультетида Ўзбекистон, Тожикистон ва Туркманистон Компартиялари область комитетлари марксизм-ленинизм университетлари ўқитувчиларининг республикалараро семинари тугади.

Семинар қатнашчилари марксизм-ленинизм назарияси ва социалистик қурилиш практикасининг, экономикани бошқаришни тубдан қайта қуриш, ҳозирги даврда КПСС халқаро фаолиятининг актуал масалаларини кўриб чиқдилар. Қайта қуришни идеологик жиҳатдан таъминлаш, партия XXVII съезди, КПСС Марказий Комитетининг шундан кейинги Пленумлари қарорларини амалга ошириш, янги иқтисодий тафаккурни шакллантириш, демократияни бутун чоралар билан шакллантириш, Бутуниттифоқ XIX партия конференциясига тайёргарлик масалаларига алоҳида эътибор берилди. КПСС Марказий Комитети 1988 йил февраль Пленуми қарорларини амалга ошириш, меҳнаткашларнинг сиёсий ва иқтисодий ўқувини қайта қуришнинг бориши, марксизм-ленинизм университетлари ишини яхшилаш билан боғлиқ масалалар диққат марказида бўлди. КПССнинг ҳозирги даврдаги кадрлар ва социал сиёсати, жамиятнинг маънавий ҳаётини бойитиш, атеистик пропагандани кучайтириш муаммолари муҳокама қилинди.

Машғулотларда марксизм-ленинизм университетларининг илғор тажрибаси кенг ёритилди.

КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги сиёсий маориф уйи мудирининг ўринбосари Ю. М. Хрусталев, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг масъул ходимлари, республика давлат план комитетининг, министрликлар ва идораларнинг раҳбарлари, олимлар, маданият ва санъат арбоблари, журналистлар семинар қатнашчилари ҳузурида сўзга чиқдилар.

(ЎзТАГ).

Меҳнат коллективи кенгашлари: ҳуқуқлар ва вазифалар

ЎЗИНИ ЎЗИ БОШҚАРИШ

ОБЛАСТЬ КАСАБА СОЮЗЛАРИ СОВЕТИ, «ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» ВА «ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА» ГАЗЕТАЛАРИНИНГ ДАВРА СУҲБАТИ

«СОЦИАЛИЗМ — ТАШАББУСКОР КИШИЛАР ЖАМИЯТИДИР. СОЦИАЛИЗМНИНГ ЎЗИ ҲАМ ТАРИХНИНГ БУЮК ТАШАББУСИДИР. ХУЛЛАС, ТАШАББУС ТЎСҚИНЛИК, ҲАЁТИЙ НОҚУЛАЙЛИК, КАМПАНИЯ ЭМАС, БАЛКИ ТАРАҚҚИЁТНИНГ СЎЗСИЗ, МУҲИМ ШАРТИДИР».

М. С. ГОРБАЧЕВ.

Демократия ва ошкоралик шароитида ташаббуслар учун кенг шароитлар вужудга келтирилмоқда. Давлат корхонаси (бирлашмаси) тўғрисидаги Қонун кучга киришидан анча илгари кўпчилик корхоналарда меҳнат коллективлари кенгашларининг вужудга келиши шу оммавий ташаббускорликнинг кўринишларидан бири бўлди.

Шошилинч вужудга келган бу ташаббус айрим салбий оқибатлардан ҳам холи бўлмади. Қатор корхоналарда меҳнат коллективлари кенгаши (МКК) состави анча катта бўлди. Кўпчилик коллективлардан биринчи раҳбарлар кенгаш раислари қилиб сайланди. Лекин, шунга қарамай барвақт тузилган кенгашлар янги фаолият соҳасида муайян ютуқларга эришдилар.

Масалан, «Узбекрезинотехника» бирлашмаси меҳнат коллективи кенгаши корхонанинг ҳуқуқларини чекловчи қандайдир инструкциядан қатъий назар (агар у бирор буюмни ягона тайёрловчиси ҳисобланса), шартнома мажбуриятларини бажармаётган буюртмачилар билан тузилган шартномани бекор қилишга қарор қилди. Ишчилар аҳволни яхшилашгача бўлган давр мобайнида тариф ставкасининг 50 процентини олишга рози бўлдилар. Бу осонлик билан қабул қилинган қарор эмаслиги ҳамма учун тушунарли бўлса керак. Унда юксак онглилик ва принципиаллилик, қабул қилинган қарорлар учун масъулиятни тўла зиммага олишга бўлган тайёргарлик ўз аксини топди. Бирлашма директори ва касаба союз комитети, агар фақат ўзларининг ҳуқуқларига таянадиган бўлсалар, бундай қадамни қўяолмас эдилар.

Яна бир мисол келтирамиз. «Средазэлектроаппарат» ишлаб чиқариш бирлашмасининг меҳнат коллективи кенгаши СССР Электротехника саноати министрлиги томонидан корхона учун берилган оширилган, зарур капитал маблағлар билан таъминланмаган планни қабул қилишдан бош тортди ва давлат буюртмасининг юз процент бажарилишини таъминловчи ўз планини тасдиқлади.

Афсуски, бундай мисоллар бир-иккитагинадир, холос. Афтидан ўзини ўзи бошқаришнинг демократик принципларини ўзида қўлланишга бўлган интилиш дастлаб актив бошланган бўлса ҳам кейинчалик у сусайибгина қолмай, ҳамон кутилганидек намоён бўлмаяпти.

Шундай аҳвол меҳнат коллективлари кенгашлари, касаба союз комитетлари раисларини ва қатор корхоналар раҳбарларини етилган муаммони биргаликда муҳокама қилиш учун давра суҳбатига таклиф этиш фикрини вужудга келтирди.

Шуни тан олиш керакки, давра суҳбатини уюштирувчилар — Тошкент область касаба союзлари Совети ва «Тошкент ҳақиқати» ҳамда «Ташкентская правда» газеталарининг редакциялари меҳмонларнинг бунчалик кўп келишини кутмаган эдилар. Фикр алмашишни, етилган масалалар ҳақида мулоҳазалар билдиришни истаганлар таклиф қилинганлардан шу қадар кўп эдики, уларни каттагина мажлислар залига сиғдириш қийин бўлди.

Область касаба союзлари Совети раиси А. В. Браилов давра суҳбатини қисқача кириш сўзи билан очгандан сўнг, асосан уч масала юзасидан мунозара қизғин бошланиб кетди. Меҳнат коллективи кенгашининг раиси ким бўлиши керак, МКК билан касаба союз комитетларининг ҳамкорлиги ва энг муҳими кенгаш шуғулланиши зарур бўлган масалалар доираси қандай бўлиши керак? Шу масалалар юзасидан кенг фикр алмашилди.

Биз кенгаш қатнашчиларининг нутқларини стенографик аниқлик билан ёзишни ўз олдимизга вазифа қилиб қўймадик. Бу ҳисобот бугунги кунда кўпчиликни тўлқинлантираётган масалаларни фақат тушунишга бўлган уринишидир.

«Технолог» илмий ишлаб чиқариш бирлашмасида МКК раиси ким бўлиши керак, деган масала осонликча ҳал қилинди. Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати, электр слесари, коллективда катта обрў топган А. Логачев раис қилиб сайланди. У ҳозирги вақтда ҳам МКК га бошчилик қилмоқда. А. Логачев шу лавозимга иккинчи бор сайланганини учун ҳам шуни таъкидламоқчимиз. Ҳамма гап шундаки, бирлашмада МКК қайта қуриш, демократиялаш ва ошкоралик эндигина турмушимизга кириб келаётган 1986 йилнинг декабрида сайланган эди. Ўша вақтдаёқ коллективда структура бўлинмаларидан МКК га қанчалик кўп вакиллар кирса, ўзини ўзи бошқаришнинг демократик принципларига шунчалик тўла риоя қилинган бўлади, деган тушунча ҳукм сурарди. Шу сабабли ҳам МККга 128 нафар киши сайланди.

Бироқ озгина вақт ўтиши билан бу қарорнинг нотўғрилиги маълум бўлиб қолди. Чунки кўп кишилик кенгашнинг ўзи қайта қурилишга ўзига хос тўсиқ бўла бошлади. Натижада МККни қайта сайлаш учун яна конференция чақиришга тўғри келди. Эндиликда унинг составида 43 киши бор.

А. ЛОГАЧЕВ: — Ҳозирги вақтда масалаларни анча енгил ҳал қиладиган бўлиб қолдик. Чунки қарорни президиум қабул қилади, лекин у кейинчалик бирлашма кенгашида тасдиқланади. МКК ва касаба союз комитети ишида бир-бирини такрорлаш йўқ. Биз ВЦСПСнинг II Пленуми тавсия этганидек, яқин ҳамкорликда ҳаракат қилаяпмиз.

«Ирмонтажспецстрой» трести ихтисослашган ишга тушириш-созлаш бошқармаси бошлиғи, МКК раиси Б. ХАЛАФЬЯНЦ бунга тамомила қарши фикр билан чиқди. У МКК раиси албатта биринчи раҳбар бўлиши керак, деди. Чунки корхона раҳбари коллективнинг техникавий, шунингдек иқтисодий муаммоларини ҳам билимдонлик билан ҳал қилиши мумкин. Тўла хўжалик ҳисоби, коллектив пудрати ва ўзини ўзи маблағ билан таъминлашга ўтиш, бунинг устига бизнинг иқтисодий жиҳатдан етарли маълумотга эга бўлмаганимиз шароитларида қабул қилинаётган қарорлар масъулияти юкини бу масалаларда етарли тушунчага эга бўлмаган ишчининг зиммасига юклаб қўйиш мумкин эмас. Шундай қилинса ўзини ўзи бошқариш ғояси олдиндан муваффақиятсизликка учраши мумкин.

Залдан луқма: — Ўзингиз МКК составидасиз, ҳамма билан биргаликда барча масалаларни ҳал қиласиз. Агар ишчи нимададир янглишса унга тушунтиришингиз керак.

Б. ХАЛАФЬЯНЦ: — Биз бутун республика территориясида ишлаймиз. МККда 50 киши бор. Уларни ҳаммасини бирга тўплаш осон эмас, ҳаммасига ҳам тушунтиришнинг ўзи бўлмайди. Шунинг учун расмий раҳбарни норасмий раҳбарга айлантириш ёки аксинча қилиш тўғри бўлмайди, деб ҳисоблайман.

— Масаланинг бундай қўйилишига рози эмасман, — баҳсга аралашди электр техника заводи МКК раиси, созловчи А. Умаров. — Ҳозирги ишчилар аввалгиларига ўхшамайди, улар ишлаб чиқариш ва социал муаммоларини яхши тушунадилар. Масалан, бизда МКК аъзоларининг 75 процентини ишчилар ташкил этади ва улар ўз вазифаларини яхши уддаламоқдалар.

Давра суҳбати қатнашчилари фикр-мулоҳазаларининг айрим қисминигина келтирдик. Шунинг ўзи ҳам газетхонда мунозара қизғин, тортишувлар кучли бўлганлиги ҳақида тасаввур ҳосил қилади. У ёки бу томон тарафдорлари ниҳоят бир фикрга келдилар. МКК бошида ким туриши — у ишчи, бригадир ёки раҳбар бўлиши муҳим эмас. Энг муҳими бу киши билимдон, ташаббускор ва принципиал бўлиши керак.

Мунозара давомида яна бир муҳим фикр шаклланди. Уни Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети секретари А. РУДЕНКО умумий тарзда ифодалаб берди. Ўз ўзини бошқаришнинг демократик органига сайланган ишчилар бу ерда ўз харажатларини ўзи қоплаш, ўзини-ўзи маблағ билан таъминлаш ва ўзини-ўзи бошқаришнинг янги шароитларида ўз коллективлари иши билан боғлиқ бўлган муҳим ҳаётий вазифаларни ҳал қилишга масъулият билан муносабатда бўлиш кўникмаларини ўрганадилар, ўзлари актив раҳбар бўлиб қолади. Мунозара иштирокчилари чиқарган энг асосий хулоса шу бўлди, дейиш мумкин.

МКК қандай ишлар билан шуғулланиши, касаба союз комитети ва маъмурият қандай ишлар билан шуғулланишлари кераклиги мавзусидаги мунозара ҳам анча жонли ўтди.

Кишилар қанча бўлса фикрлар ҳам шунча бўлади, деб ҳақли равишда айтадилар. Давлат корхонаси тўғрисидаги Қонунда МККларнинг вазифалари аниқ белгилаб берилгандек туюлади. Яна нима ҳақида баҳслашиш мумкин? Бироқ ҳар ким қонунни ўз билганича шарҳлайди.

Ю. ГРИНЦОВ — токарь, «Миконд» заводи МККси раиси кенгашларнинг яна қандайдир ҳуқуқий гарантиялари бўлиши керак, деб ҳисоблайди. Масалан, МКК раиси кенгашни тўпламасдан туриб қандайдир бир масалани мустақил ҳал қила оладими? Бу бироз тушунарсиздир. Ёки агар директор меҳнат коллективи кенгаши қарорига кўнмаса нима қилиш керак?

Л. ШАПШАЙ: — Қўйлиқдаги экспериментал темир-бетон конструкциялари заводи бош энергетигининг ўринбосари, МКК раисининг ўринбосари кенгаш барча масалалар билан шуғулланиши ва агар корхонада ҳатто сантехника қурилмалари бузилиб қолса шу ҳақда ҳам МКК қайғуриши керакми? деган муаммони ўртага ташлади.

Ўзбекистон металлургия заводи кенгаши раиси Э. РАҲМАТОВ МКК ва касаба союз комитетлари ўртасидаги алоқалар ҳақида гапирар экан, ҳар бир касаба союз аъзоси коллективнинг бошқа ҳар қандай аъзоси каби МКК қарорларига бўйсуниши керак, деди. Бу фикрни нефть ва газ саноати ишчилари касаба союзи область комитети раиси Ш. ИБРОҲИМОВА инкор этиб, шундай деди: МКК аъзолари касаба союз аъзолари бўлганлари учун касаба союз йиғилишларининг қарорларини бажаришлари шарт.

Давлат корхонаси тўғрисидаги Қонунни эркин шарҳлаш шундан далолат берадики, биринчидан, айрим кенгашлар раҳбарлари уни суст биладилар ва иккинчидан, ўз фаолияти доираси билан ишлаб чиқариш ҳаёти ва социал соҳанинг барча масалаларини қамраб олишга интилиб, маъмурият ва касаба союз комитетига фақат юридик ҳужжатларни расмийлаштириш ҳуқуқини қолдиришга интиладилар.

Ҳа, қонун кенгаш раиси қилиб кимни сайлаш мақсадга мувофиқ эканлигини белгилаб бермаган. Бироқ, кенгаш шуғулланиши лозим бўлган масалалар доирасига келганда шуни айтиш керакки, бу масалада икки хил фикр бўлиши мумкин эмас. Бу муҳим ишда ўзбилармонлик фақат зарар келтириши мумкин.

Тажриба шуни кўрсатдики, кўпчилик МККлар президиум сайлайдилар. Оператив масалаларни кўриб чиқувчи ишчан органлар сифатида президиумларни ва ҳужжатларни расмийлаштириш ҳамда қабул қилинаётган қарорларнинг ижроси устидан назорат олиб бориш вазифаси ҳисобланган секретариатларни сайлайдилар. Бу билан келишиш ёки келишмаслик мумкин.

Энг муҳими шундаки, меҳнат коллективи кенгаши социалистик ўзини-ўзи бошқаришнинг ишлаб чиқаришни такомиллаштириш, коллективни социал ривожлантиришнинг туб масалаларини кўриб чиқувчи ҳақиқий таъсирчан органи бўлиб қолдими? Шундай қилмасак, у ҳам қандайдир қўшимча назорат органига айланади. Оқибатда у майдачуйда жорий ишларга «кўмилиб» қолади.

Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети ташкилий ишлар бўлимининг мудири Э. БРУДОВ бу масала бўйича нутқларни умумлаштириб, умумий фикрни ифодалади: МККнинг кўпчилик аъзоларига, шунингдек яқинда касаба союз комитетларига сайланган ходимларга сайланадиган органларда ишлаш тажрибаси етишмайди. Шуни ҳисобга олиб, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети махсус программа ишлаб чиқди, шу программага мувофиқ МКК ва касаба союз комитетлари раислари область ва республикалараро касаба союз курсларида ўқитилади.

Давра суҳбати ҳақида қандай хулосага келинди. Мунозаралар қатор корхоналарда ўзини-ўзи бошқаришнинг демократик принциплари ҳозирдаёқ сезиларли натижалар бераётганлигини кўрсатди. Айни вақтда кўпчилик МККлар ҳали ҳам суст ишламоқдалар, қайта қуришда ўз ўринларини топганларича йўқ. Меҳнат коллективи кенгаши мажлисларига масалалар тайёрлашга совет аъзолари бўлган ишчилар кам жалб қилинади. Айрим МКК фаолиятида қабул қилинган қарорлар ва меҳнаткашлар таклифларининг бажарилиши тўғрисида ошкоралик етишмаяпти. Бу кенгашларнинг инсон омилини активлаштиришнинг қудратли воситаси сифатидаги имкониятларидан тўла фойдаланишга йўл қўймаяпти.

Корхоналар ва ташкилотларнинг касаба союз комитетлари ҳали ҳам меҳнат коллективлари кенгашлари билан ўзаро ҳамкорликни яхши йўлга қўйганлари йўқ. Ваҳоланки, ВЦСПС II пленумининг қарорида бу алоҳида таъкидланган эди. МККнинг маъмурият учун мажбурий бўлган қарорлари обрўсига суянган ҳолда касаба союз комитетлари бундай кенгашлар мажлисига меҳнаткашлар учун ҳаётий муҳим бўлган социал характердаги масалаларни қўйишда ташаббус кўрсатишлари, зарур материаллар ва қарорлар лойиҳасини тайёрлашда бевосита қатнашишлари керак.

Бу ерда сўз касаба союз комитетлари ва МКК ўртасида қатъий регламент ва вазифалар бўлиб олиниши тўғрисида бораётгани йўқ. Аксинча, уларнинг куч-ғайратини муштарак мақсадларга эришиш учун бирлаштириш ҳақида бормоқда. Корхоналарнинг партия ташкилотлари шундай ўзаро ҳамкорликни йўлга қўйишда ёрдам беришлари зарур.

Тошкент область касаба союзлари Совети, «Тошкент ҳақиқати» ва «Ташкентская правда» газеталари редакциялари меҳнат коллективлари кенгашлари социалистик ўз-ўзини бошқарувнинг органлари сифатида тезроқ оёққа туриши муҳимлигини ҳисобга олиб, МККлар фаолияти тажрибаси бўйича навбатдаги кенгашни шу йилнинг июнь-июль ойларида ўтказишга қарор қилдилар.

✦ **Тошкент шаҳар маҳаллий саноат бошқармасининг кўн-галантерея фабрикаси коллективи бу йил камида 6 миллион сўмлик кенг истеъмол товарлар ишлаб чиқариш учун курашмоқда. Шу кунларда корхонанинг барча бўлинмаларида зарбдор меҳнат ҳукм сураяпти. Илғор ишчилардан М. Ғаниев (чапдан) М. Тошмуҳамедова, М. Расулова, З. Рустамоваларнинг кундалик иш кўрсаткичлари 115—120 процентни ташкил этмоқда.**

М. Нуриддинов фотоси.

Ишчи ҳамкасби ҳақида

ЖОНКУЯР НОВАТОР

«ЧИРЧИКЖИЛСТРОЙ» қурилиш бошқармаси ремонтчи-слесарлар бригадаси бошлиғи Владимир Шмаудер коллективнинг тиниб-тинчимас аъзоларидан. У етакчилигидаги бригада экскаватор, бульдозер, трактор ва бошқа қурилиш механизмларини ремонт қилади. Механизмларнинг тез ва соз тузатилишини таъминлаш учун эса етарли эҳтиёт қисмлар бўлиши керак.

В. Шмаудер уларнинг ҳар бир тури, айни дақиқада керак ё нокераклигидан қатъий назар ҳамиша тайёр туришига эришади. Ахир қурилиш суръати муайян даражада эҳтиёт қисмларнинг етарли бўлишига ҳам боғлиқ. Арзимаган деталнинг етишмаслиги бутун бир бошли қудратли агрегатнинг соатлаб, ҳатто кунлаб тўхтаб қолишига олиб келиши мумкин. Бу эса қурилиш ишларини ҳам орқага суради.

Владимир Егоровичнинг кўп йиллик иш тажрибаси ўз вазифаси ҳақида ана шундай кенг фикрлашга ўргатди. У бошқармага бундан 27 йил илгари слесарь бўлиб ишга келган эди. Ўша пайтларда механика бўлимида талай етишмовчиликлар бўларди. Қўл остларида бўлмаган асбоб ва деталларни слесарлар ўзлари ясашарди. Кўп ишлашга тўғри келарди. Владимир Егорович чарчаш нималигини билмасди. Нимаики ўрганса, кашф қилса тезроқ ҳамкасблари билан ўртоқлашишга шошарди. Корхонада Коммунистик меҳнат зарбдори слесарлар В. Шалгин, Я. Зиль ва электр-газ пайвандчи А. Шаповаленко каби илғор ремонтчилар қатори уни ҳам эски гвардиячи деб аташади. Улар ҳозир ҳам фидокорона меҳнатлари билан коллектив муваффақиятига салмоқли улуш қўшиб келишмоқда. Моҳир слесарь ўзининг техник ижодкорлиги билан ҳам шуҳрат қозонган. Йигирма етти йилда Владимир Шмаудернинг 50 дан ортиқ рационализаторлик таклифи ишлаб чиқаришга жорий қилинди. Ана шу таклифлар туфайли коллективда меҳнат унумдорлиги ошди, ресурслардан оқилона фойдаланила бошланди. Шунинг учун ҳам ветеран ишчининг портрети бошқарма ҳурмат тахтасидан тушмай келаяпти.

И. ЗИМИН,
меҳнат ветерани.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ *материаллари изидан*

Социал масалалар бўлими почтасидан: расмий жавоблар ва шарҳ

«ТАЪМИНОТ ЁМОН, ОНАЛАР НОРОЗИ»

3 ЯНВАРЬ, 1988 ЙИЛ.

ШУ сарлавҳали рейд мақолада Тошкентда ёш болалар учун сут маҳсулотларининг танқислиги, бу маҳсулотларни реализация қиладиган пунктларнинг бир-биридан узоқ жойлашганлиги танқид қилинган эди.

Тошкентда айни вақтда 3 та — С. Раҳимов районида, 14-болалар касалхонаси ҳамда педиатрия институти ҳузурида сут маҳсулотлари тайёрлайдиган ошхоналар мавжуд. Бироқ, бу ошхоналар камқувватли, кунига бир ярим минг порция маҳсулот ишлаб чиқаради, дейилади **шаҳар соғлиқни сақлаш Бош бошқармаси бошлиғининг ўринбосари М. М. ИУЛДОШЕВА**нинг редакцияга йўллаган жавобида. Шаҳардаги бир ёшгача бўлган гўдакларга ҳар куни етарли миқдорда сут-қатиқ маҳсулотлари керак.

Шаҳардаги мавжуд 28 та болалар поликлиникасидан учтасигина талабга жавоб беради. Барча поликлиникаларда тарқатиш пунктлари бўлиб, улар санитария нормаларига жавоб бермайди, хоналар тор, маҳсулотни сотишга ва сақлашга шароит йўқ. Аҳолининг маълум қисми учун бу пунктларнинг узоқлиги сезилмоқда. Гўдакларнинг сут-қатиқ маҳсулотларига бўлган талабини тўла қондириш мақсадида Куйбишев ва Чилонзор районларида эксперимент жорий этилди: бу районларда болаларнинг сут-қатиқ маҳсулотлари «Ташгосснабторг»нинг магазинлари орқали реализация қилинади. Маҳсулот врачларнинг рецептлари бўйича соат 8 дан 15 гача сотилади.

Шунингдек, «Таъминот ёмон, оналар норози» мақоласи **С. Раҳимов район соғлиқни сақлаш бўлими**нинг йиғилишида ҳам кўриб чиқилди. Мақолада келтирилган фактлар тасдиқланди. 4-поликлиника ишидаги камчиликларга йўл қўйган айбдорлар жазоланди.

ШУ мақола юзасидан **шаҳар ижроия комитетининг савдо Бош бошқармасидан олинган жавобда** ҳам поликлиникаларга қарашли пунктларда болаларни сут маҳсулотлари билан таъминлашдаги камчиликлар ўз вақтида ва ҳаққоний очиб ташланганлиги айтилади. Шаҳар ижрокомининг шу йил 19 февралда чиқарган 81/5 қарори билан март ойидан бошлаб Тошкент сут ишлаб чиқариш бирлашмасида тайёрланаётган болалар маҳсулотлари район санитария-эпидемиология ва соғлиқни сақлаш бўлими ҳамда соғлиқни сақлаш Бош бошқармаси билан келишилган ҳолда шаҳарнинг барча районларида чакана савдо тармоқларида сотилади.

ТАНҚИД ВА ТАКЛИФ

20 ЯНВАРЬ, 1988 ЙИЛ.

ЮҚОРИДАГИ сарлавҳа остида эълон қилинган хабарда «Олой бозори — Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» колхозининг Киров участкаси оралиғида қатновчи 167 маршрутли автобуслар ишидаги камчиликлар ва таклифлар қайд қилинган эди. **«Ташпассавтотранс» Бош бошқармасидан** келган жавобда мақола 3-автобус парки раҳбарлари иштирокида муҳокама қилингани айтилади. Шу кунларда бу маршрутга қўшимча автобуслар қўйилди. 1987 йилда область ГАИсининг тавсияси билан йўл ҳаракат қисмининг торлиги ҳамда сифатсизлиги натижасида бу маршрутда қатновчи «ЛАЗ-695» автобуслари «ПАЗ-672» кичик автобусларга алмаштирилган. Айни вақтда ҳайдовчиларга «Маданият» колхози бекатида тўхтаб ўтиш қайта уқтирилди. 167-маршрутнинг иши 3-автопаркнинг эксплуатация бўлими томонидан назоратга олинди.

«ЖАЗО ЎРНИГА МУРОСА»

16 ФЕВРАЛЬ, 1988 ЙИЛ.

Мақола **Бекобод район матлубот жамияти правленияси ва матлубот кооперацияси ходимлари район касаба союз комитетининг** кенгайтирилган қўшма йиғилишида район умумий овқатланиш ва савдо ташкилотларининг ходимлари иштирокида муҳокама қилинди. Мақолада келтирилган фактлар тасдиқланди.

Йиғилиш қарорида область савдо инспекциясининг текшириш натижалари ўз вақтида муҳокама қилинганлиги, лекин жавоби ўз вақтида жўнатилмаганлиги қайд этилди. Айбдор кишиларга нисбатан чоралар кўрилди.

«ДАРДИМГА ДАВО ИЗЛАБ»

3 ДЕКАБРЬ, 1987 ЙИЛ.

«ДАРДИМГА даво излаб...» мақоласи бўйича **Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги даволаш-профилактик ёрдам бош бошқармасининг комиссияси текшириш ўтказди,** — дейилади **бош бошқарма бошлиғининг ўринбосари Р. СУЛТОНОВ**нинг редакцияга йўллаган жавобида. Текширишда шу нарса аниқландики, ҳақиқатан ҳам Янгийўл район марказий касалхонаси ҳамда «Коммунизм» колхозидаги даволаш муассасалари врачлари Т. Тўленбоев ва М. Низомовлар бемор Т. Элчибековга етарли эътибор беришмаган. Беморнинг ўша пайтда чап буйрагида сил касаллиги жараёни хавфи бор эди.

1987 йилнинг 12 февралида 1-республика клиник касалхонасининг поликлиника бўлинмасида беморнинг чап буйрагида сил касаллиги аломати борлиги тахмин қилинган. Врачларнинг назоратидан кейин қўшимча махсус текширишлар ўтказилиши таъкидланган эди. Орадан уч ярим ой ўтгач беморнинг аҳволи яна оғирлашади ва у қишлоқ участка касалхонасига мурожаат қилади. Бу ерда эса у врачлардан 1-республика клиник касалхонасининг текшириш натижаларини яширади, бу эса беморнинг диагнозини аниқлашни қийинлаштиради.

Сил касаллари илмий текшириш институтининг клиникасида врачлар Р. Илёсов, О. Каримов, А. Абдумўминовлар беморни текширишдан ўтказишни асоссиз чўзиб юборадилар, уни эътибордан четда қолдирадилар.

Комиссия текшириш натижаси бўйича бемор Т. Элчибековнинг чап буйраги сил касаллиги этиологияси билан оғир жароҳатланган деган хулосага келди. Бемор 1-республика клиник касалхонасининг текшириш натижаларини узоқ вақт яширганлиги ҳамда ўз вақтида ихтисослаштирилган медицина муассасаларида даволанмаганлиги оқибатида чап буйрак ва буйрак атрофининг йиринглашига, бу йирингнинг муттасил оқиб туришига олиб келган.

Текшириш натижалари бўйича бемор даволанган барча медицина муассасаларида клиник муҳокамалар ўтказилди.

Ўз вазифасига совуққонлик билан қараган врачлар маъмурий жазоланганлар.

«ҚАБУЛ БЎЛИМИДАГИ ФОЖИА»

16 ЯНВАРЬ, 1988 ЙИЛ

Мақолада келтирилган фактлар бўйича комиссия текшириш ўтказди, дейилади **Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлигидан Р. СУЛТОНОВ** имзоси билан келган бу иккинчи жавобда. Текширишда поликлиника врачи Л. Қосимова, қабул бўлими врачи Н. Шегай ва реаниматолог врач Э. Мамаевларнинг ишга совуққонлик билан қараганликлари, беморнинг аҳволига етарли баҳо бермаганликлари ҳамда диагностик хатога йўл қўйганликлари аниқланди. Бемор К. Асрорқуловга ўз вақтида малакали медицина ёрдами кўрсатилмаган, реанимацион тадбир кечикиб ўтказилганлиги оқибатида бемор кенг миокард инфаркт касаллигидан ўлган. К. Асрорқуловнинг ўлими воқеаси клиник паталоанатомик конференцияда муҳокама қилинди. Беморни касалхонага ётқизишни асоссиз рад этганлиги ҳамда уни текширишда ва даволашда йўл қўйган камчиликлари учун врачлар Л. Қосимова, Н. Шегай, Э. Мамаевлар Бўка район марказий касалхонасининг бош врачи томонидан 1987 йил 29 сентябрдаги 186-буйруғи билан маъмурий жазоланганлар.

Бемор К. Асрорқулов ўлими билан боғлиқ воқеа материаллари Тошкент область соғлиқни сақлаш бўлими томонидан 1987 йил 7 декабрда Бўка район прокуратурасига ҳавола қилинган.

Районда врачларнинг малакасини ошириш бўйича тадбирлар ишлаб чиқилмоқда. 1987 йилнинг декабрь ойида ходимларнинг эгаллаб турган вазифасига лаёқатлилигини аниқлаш бўйича аттестациядан ўтказилди. 1988 йилнинг январь ойида Н. Шегай терапия бўйича малакасини оширишга юборилди. «Тошкент ҳақиқати» газетасида эълон қилинган мақолада келтирилган фактларни текшириш натижалари Бўка район марказий касалхонаси коллективида муҳокама қилинди.

Область соғлиқни сақлаш бўлимида аҳолига медицина хизмати кўрсатиш маданияти ва сифатини яхшилаш бўйича тадбирлар ишлаб чиқилмоқда. Юз бераётган ҳар бир салбий ҳолат ошкоралик билан муҳокама қилинмоқда.

Ҳар бир шаҳар ва районда мутахассислар бригадаси соғлиқни сақлашнинг моддий-техника базаси аҳволи билан танишиб чиқди. Даволаш-профилактика муассасаларининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш ва уларни замонавий аппарат, ускуналар билан таъминлаш тадбирлари белгиланди. Текшириш натижалари бўйича коллективларда ишлаб чиқариш йиғилишлари ўтказилди. Ана шу йиғилишларда аҳолига медицина хизмати кўрсатишдаги жиддий камчиликлар, коллектив ўртасида тарбиявий ишларни ҳамда касалхоналарда даволанувчилар режимини кучайтириш, медицина хизмати кўрсатишда илғор усуллардан фойдаланиш кўрсатиб ўтилди, дейилади жавобда.

РЕДАКЦИЯДАН: Юқоридагиларни ўқиган газетхонлар Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг жавобидан қониқмаган бўлишлари табиий. Бошқа барча катта-кичик мақолалар бўйича аниқ чора-тадбирлар белгиланган, айбдорлар жазоланган, бироқ, ҳаммани ларзага солган, шифокорларнинг лоқайдлиги ва малакасизлиги туфайли ўлиб кетган инсон ҳақидаги мақолаларга министрлик жуда юзаки муносабат билдирганлиги кўриниб турибди.

«Дардимга даво излаб...» мақоласида бемор (ҳозир марҳум) Элчибековга диагноз қўйиш ва даволашда малакасизлик қилган ва хатоларга йўл қўйган врачлар ҳақида ёзилган эди. Бу мақола бўйича келган ва эълон қилинган мактубларда ўнлаб газетхонлар ана шундай лоқайд шифокорларни қаттиқ жазолашни талаб қилишган. Министрлик жавобидан эса биз фақат улар «маъмурий жазоланган»лигини билдик, холос. Бу — газетани «тинчлантириш» учунгина ёзилган шунчаки жавоб. Акс ҳолда «маъмурий жазо»нинг қайси тури кимларга берилганлиги лоақал аниқроқ кўрсатилган бўларди.

«Қабул бўлимидаги фожиа» мақоласига юборилган жавобдан ҳам таажжубландик, ҳам афсусландик. Чунки, унинг тўқсон фоизи мақоладаги факт ва воқеаларни такрорлашдан иборат. Жамоатчиликни эса кўрилган аниқ чоралар ва бундан буён бундай хунук воқеаларнинг олдини олиш учун нималар қилинаётганлиги қизиқтиради. Қолаверса, масъулиятсизлиги, малакасизлиги «қимматга тушаётган» шифокорларга муросасиз бўлмоқ керак. Ахир худди ана шундай лоқайдлик ва малакасизлик туфайли бир бемор 50 ёшга бормай ўлиб кетибди-ю, министрлик айбдор врачларга нисбатан район марказий касалхонаси ва область соғлиқни сақлаш бўлими қўллаган чоралар билан кифояланибди. Ваҳоланки, бу «чоралар» ҳақида редакция илгарироқ жавоб олган, министрлик орқали такрорлашнинг ҳожати йўқ эди. Чунки, редакция жавоблар юзаки бўлганлиги учун министрликка ҳавола қилган. Наҳотки министрлик бир беморнинг ўлимида айбдор бўлган врачни малака ошириш учун юборишни жазо деб тушунса?!

Ана шу саволлар афсуски ҳозирча жавобсиз қолди.

ҲАМ ДАВЛАТГА, ҲАМ ОИЛАГА

АҲОЛИ шахсий томорқа хўжалигида чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш соҳасида Ўрта Чирчиқ районида бир қатор тадбирлар белгиланган ва планли равишда амалга оширилмоқда.

Аммо очиғини айтиш керак, кейинги икки беш йиллик давомида юз берган салбий ҳолатлар, камчиликлар, хусусан томорқа хўжалигида ҳам сигирларнинг камайиб кетишига, улар наслининг ёмонлашувига сабаб бўлди.

Ўша пайтда колхоз ва совхозлар мол боқиш истагини билдирган кишиларга ўз вақтида яйловлар ажратиб беришмади, озуқа, ем билан таъминлашмади. Жумладан, хонадонларга харид нархларида бузоқлар, товуқлар, чўчқа болалари сотилмади. Бунга, шунингдек, етиштирилган бутун дон ҳосилининг ҳаммасини давлатга топшириб юбориш, сўнгра яна давлатдан ғалла харид қилиш каби зарарли анъана ҳам зарар келтирди. Бу биринчидан, кўпгина оворагарчиликларга сабаб бўлган бўлса, иккинчидан, давлат томонидан ажратилган оз миқдордаги бор-йўқ озуқа хўжалик чорва молларигагина аранг етди, холос.

Мана икки йилдирки аҳоли шахсий томорқа хўжалигини омихта ем билан таъминлаш бирмунча яхшиланди. Бу ўз навбатида шахсий хўжаликларда чорвачилик маҳсулотлари етиштириш йўли билан хонадонларни гўшт ва сут маҳсулотлари билан таъминлашга ижобий таъсир этмоқда.

Омихта ем ва турли озуқалар билан таъминлашнинг яхшиланиши туфайли колхозчилар хонадонларида чорва моллари боқиш кўпайди. Томорқаларда ҳозир 5654 та қорамол, шундан 2968 бош сигир парваришланмоқда. Ўтган йили булар ҳисобига 200 тоннадан ортиқ гўшт ва 1168 тонна сут етиштирилди.

Ким Пен Хва номли колхозда шахсий томорқа хўжалиги учун арзон нархда похол ажратилаётганлиги, ем етказиб бериш бирмунча йўлга қўйилганлиги натижасида хонадонларда маҳсулот етиштиришнинг янгидан-янги резервлари ишга солиняпти.

Жумладан, тажриба тариқасида чўчқа болаларини бўрдоқига боқиш йўлга қўйилди. Радион Ким оиласи ўтган йили октябрь ойидан бошлаб 15 бош чўчқа боласини парваришлаяпти. Шартномага биноан улар 10 ойлик бўлгач, гўштга топширилади. Чўчқачаларнинг жами салмоғи шу давр ичида 1200 килограммни ташкил этиши керак. Шундан ортгани Р. Ким оиласига қолади. Шунингдек, оила топширилган бир килограмм маҳсулот учун 1,70 сўмдан ҳақ олади. Агар шундан 70 тийини ем-хашак, амортизация ва транспорт харажатлари учун кетган бўлса, Р. Ким оиласи бир сўмдан соф фойдага эга бўлади.

Кооперация йўлидан

Ҳозир тажрибанинг натижаси кўриниб қолди. Дастлаб ҳар бирининг вазни — 15—17 килограммдан бўлган чўчқаларнинг шу кундаги оғирлиги 60—70 килограммни ташкил этмоқда.

Бу тадбир, шунингдек, колхознинг кооперацияни тараққий эттириш соҳасидаги аниқ йўналишини белгилаб берди. Давр келгусида чўчқачилик соҳасида наслчилик ишларини ривожлантиришни, томорқалар учун чўчқа болаларини сотишни янада кенг йўлга қўйишни тақозо қилмоқда. Айни пайтда Р. Ким издошлари—шахсий томорқа хўжалигида чўчқа боқиш истагини билдираётганлар кўпайиб бормоқда.

Колхоз правлениеси меҳнаткашларнинг талаб ва истакларини ҳисобга олиб тадбирлар ишлаб чиқиб, янги олинган наслдан 150 бош чўчқа боласини ажратиб, уларни 10 та хонадонда боқиш учун сотишни кўзда тутмоқда. Бу билан кузгача колхоз яна қўшимча 12 тонна гўшт етиштириш имконига эга бўлади.

— Хўжалигимиз олдида турган муҳим масалалардан бири,— дейди колхоз раиси Т. Мадиёров.— сут-гўшт йўналишдаги шахсий томорқа хўжалигини яна-да ривожлантиришдан иборатдир. Маълумки, шу йилдан бошлаб, пахта-беда алмашлаб экиш кенг жорий этилади. 500 гектардан ортиқ майдонда беда ва бошқа озуқа экинлари етиштирилади. Бу келгусида колхозимиздаги мавжуд қорамолларнигина эмас, балки хонадон чорвасини ҳам кўк масса, ем-хашак билан тўлароқ таъминлаш имконини беради. Илгарилари колхозчиларга шолидан чиққан похол тарқатиларди, эндиликда кўкмасса ва ем-хашак хонадонларга машиналарда етказиб бериладиган бўлди.

Маълумки, колхоз шароитида хусусий сектор учун яйловлар йўқ. Шу боисдан хўжалик мазкур йилдан бошлаб, хонадонлардаги томорқа хўжалигини ширали озуқалар билан таъминлаш билан бирга мавжуд бедапоялардан 1 сентябрдан то март ойининг охирларигача фойдаланиш имконини беришга қарор қилди. Бундан ташқари хўжаликда етиштириладиган дон маҳсулотларининг бир қисми ем тариқасида натура ҳисобидан колхозчиларга ажратилади.

Дарвоқе, райондаги шахсий томорқа хўжаликларида чорвачилик маҳсулотлари, жумладан сут етиштиришни кўпайтириш учун энг муҳими омихта ем керак. Бу қишлиқировли кунларда айниқса зарур. Лекин мутасадди ташкилотлар томонидан омихта емлар етарли миқдорда ажратилмаяпти. Ўтган йили бутун бошли районга бор-йўғи 513 тонна фонд берилганди, бу йил ҳам аҳвол бундан яхши эмас. Бор-йўғи 550 тонна, холос. Ўз-ўзидан маълумки, бу билан томорқа хўжаликларидаги 5654 бош қорамолни таъминлаб бўлмайди.

— Умуман хонадонларга ажратилаётган озуқалар миқдори қониқарли эмас, — дейди хонадон соҳибаси Нафиса Эрназарова. — Тўғри. Ким Пен Хва номли колхози арзон нархда похол, шелуха беряпти. Лекин ем келтирилмаяпти. Авваллари 2 бош сигир боқардим. Ем йўқлиги туфайли биттасини сотиб юборишга тўғри келди. Боқиш жуда қийин. Ҳозир пенсиядаман. Ҳа, деган туяга мадор деганларидек, оиламизга ҳам, хўжалигимизга ҳам далда эди у. Кунига истеъмолимиздан ташқари 20 килограммгача сут топширардим. Эндиликда сутнинг миқдори 8—10 килограммга тушиб қолди. Молимиз зотли. Унга уч маҳал ем бериш даркор. Жониворнинг емиши қанчалик яхши, сифатли, тўйимли бўлса, шунча маҳсулдорлиги ортади.

Ҳақиқатан ҳам аҳвол шундай. Бахри Мавлонова, Муқи Жўраева, Салтанат Юнусова, Ҳамид Меҳриевлар — ўтган йилларда энг кўп сут етиштириб, илғорлик қилиб, «Жигули» ва «Москвич» машиналари билан тақдирланган хонадон соҳиблари ҳам эътироз билдиришди.

Райондаги шахсий томорқа хўжаликларида маҳсулот етиштиришни кўпайтиришга, бу соҳани янада ривожлантиришга тўғаноқ бўлаётган яна бир муаммо: бу хонадонларда асосан жайдари сигирлар боқилаётганлиги, наслчилик ишлари яхши йўлга қўйилмаганлигидадир. Мутахассислар келажакда бу масалани ҳам ижобий ҳал қиладилар, албатта.

Умуман, райондаги шахсий томорқа хўжаликларини ривожлантириш учун ҳали кўп ишлар қилиниши керак. Бунинг учун область агросаноат бирлашмасидаги мутасадди ўртоқлар хонадонлардан маҳсулот йиғиштириб олишнигина эмас, уларни зарур нарсалар — омихта ем, озуқа, қолаверса бостирмалар қуриш учун қурилиш материаллари билан таъминлашни йўлга қўйишни ўйлаб кўрсалар дуруст бўлур эди.

Р. ЙЎЛЧИЕВА,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

АБИТУРИЕНТ—88

Бу йилги қабул қандай ташкил қилинади? Тошкент районидан бир группа ёшлар хат ёзишиб, Тошкент политехника институтида бу йил қабул қай йўсинда ташкил этилиши ҳақида сўрашибди. Шу муносабат билан махсус мухбиримиз С. ҲАСАНОВ институт қабул комиссиясининг масъул секретари профессор Т. А. ОТАҚЎЗИЕВга бир неча саволлар билан мурожаат қилди. Қуйида ана шу суҳбатни эътиборингизга ҳавола этамиз.

— Темур Азимович, институтга кириш имтиҳонлари топширишдаги янгиликлар тўғрисида гапириб берсангиз?

— Бу масала ҳозир ўрта мактабни битирган ва битираётган кўплаб ёшларни қизиқтирмоқда. Бу бежиз эмас, албатта. Сабаби бу йилги қабул жараёнига анчагина ўзгаришлар киритилган. Биринчи навбатда аризалар топширишнинг муддати ўзгарганлигини айтмоқчиман. Кундузги ўқишга кираётганларнинг аризалари 25 июндан 15 июлгача қабул қилинади, имтиҳонлар эса 16 июлдан бошланади. Студентликка қабул қилиш 5 августгача давом этади. Ўқишга кираётганлар ҳар йилгидек ариза топшириш пайтида у билан бирга ўрта маълумоти тўғрисидаги ҳужжатнинг аслини, сўнгги иш ёки ўқиш жойидан характеристика (тавсиянома), 086-У форма бўйича медицина справкаси, меҳнат дафтарчасидан кўчирма (иш стажи бўлганлар учун), 3х4 см. ҳажмли 6 та фотосурат, паспорт ва ҳарбий хизматга муносабати хусусида ҳужжатни ҳам қўшиб топширадилар.

Янги талаблар бўйича олий ўқув юрти 3—5 та кириш имтиҳонини белгилаши мумкин. Бизнинг институтимизда 3 та имтиҳон белгиланди. Иккитаси танланган ихтисосликдан ёзма равишда бўлиб, улардан олинган баҳолар йиғиндиси конкурсда ҳисобга ўтади. Учинчиси, албатта, ё рус тили ва адабиётдан ёки ўзбек тили ва адабиётдан бўлади. Бу имтиҳон конкурсга кирмайди, лекин «қониқарли» ёки «қониқарсиз» тарзида икки балли система билан баҳоланади. Шу ўринда кириш имтиҳонлари ўрта мактаб программасига мувофиқ тарзда олиб борилишини ҳам эслатиб қўймоқчиман.

— Кириш имтиҳонлари пайтида ва умуман имтиҳонлар топшириб бўлгач, абитуриентлар учун қандай имтиёзлар мавжуд?

ИМТИҲОНЛАРГА ТАЙЁРМИСИЗ?

— Ўрта мактабни битириш пайтида олтин (кумуш) медаль билан тақдирланганлар, ўрта махсус ўқув юрти ёки ўрта ҳунар-техника билим юртини имтиёзли диплом билан тугатганлар қабул комиссияси белгилаб қўйган тартибга мувофиқ битта имтиҳон топширадилар. «5» баҳо олган тақдирда қолган имтиҳонлардан озод қилинадилар ва олий ўқув юртига қабул этиладилар. «4» ёки «3» баҳо олган ҳолларда қолган имтиҳонларни топширадилар. Совет Армияси сафида хизмат бурчини ўтаб қайтган солдатлар ҳам белгиланган имтиёзлардан фойдаланадилар.

Конкурсдаги баллар тенг келган ҳолда сўнгги уч йил ичида запасга бўшатилган ҳарбий хизматчилар, танлаган ихтисослигига қобилиятини намойиш қила олган, мазкур касб бўйича олий ўқув юртида ўқишга энг кўп тайёргарлик кўрганлар, икки йилдан зиёд амалий иш стажига эга бўлганлар ўқишга қабул қилишда кўпроқ ҳуқуққа эга бўладилар.

Запасга бўшатилган ва ҳукумат белгилаб қўйган имтиёзлардан фойдаланадиган ҳарбий хизматчилар, етим болалар ва ота-она қаровисиз қолган болалар кириш имтиҳонларида қониқарли баҳо олган ҳолларида конкурссиз қабул қилинадилар.

Корхоналар, ташкилотлар ва муассасалар томонидан шартнома асосида юборилган, запасга бўшатилган ҳарбий хизматчилар, врачлик меҳнат-эксперт комиссияси хулосасига биноан олий ўқув юртида ўқишлари ман этилмаган ва ўқиш машғулотларига қатнаб ўқий оладиган биринчи ва иккинчи группа инвалидлари, кириш имтиҳонларини муваффақиятли топширган, лекин олий ўқув юртининг кундузги бўлимига конкурсдан ўта олмаган бўлсалар, тайёрлов бўлимига биринчи навбатда қабул қилинадилар.

— Сизга маълумки, КПСС Марказий Комитетининг февраль Пленуми олий мактабни қайта қуришни муҳим вазифа сифатида белгилаб, асосий эътиборни малакали кадрлар тайёрлашга қаратди. Бу борада институтда қандай ишлар амалга оширилпти?

— Бу масалада шуни айтиш мумкинки, институтда қабул қилинувчилар билан ишлаш бўйича муайян тажриба тўпланмоқда. Ҳар ҳафтанинг якшанба кунлари соат 10 дан бошлаб математика, физикадан Тошкент шаҳрининг Навоий кўчасидаги 13-уйда, химия бўйича Тарас Шевченко кўчасидаги 1-уйда машғулотлар ўтказилмоқда. Бу ерда абитуриентлар ўзларини қизиқтирган саволларга жавоблар олишади. Ҳамма областларда ўтказиладиган «ТошПИ кунлари» ҳам абитуриентлар учун қулайлик яратиши табиий. Бунда институт мутахассислари имтиҳон олувчи ўқитувчилар билан ҳамкорликда областларда бўладилар, консультациялар уюштирадилар.

— Темур Азимович, яқинда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросида институт фаолияти жиддий таҳлил қилинди ва мутахассислар тайёрлашдаги камчилик, нуқсонлар очиб ташланди. Бу жиддий нуқсонларни бартараф этиш ишига қабул комиссияси қандай ҳисса қўшиши мумкин?

— Фақат лаёқатли, билимдон, конкурс талабларига мувофиқ, имтиҳонлардан муваффақиятли ўтган ёшларнигина студентликка қабул қилиш билан юз берган аҳволни ўнглашга ёрдам бериши мумкин.

✦ КИШИНИНГ кайфияти аъло бўлса, иши ҳам унумли бўлади. Оққўрғон районидаги «Партия XXII съезди» колхозида буни яхши билишади. Шунинг учун ҳам хўжаликнинг сут-товар фермасида чорвадорларнинг яхши дам олиб, унумли меҳнат қилишлари учун барча шароитлар яратиб берилмоқда. Бу ерда 1987 йилнинг ўзида маиший хизмат кўрсатиш уйи, душхона, ошхона ва дам олиш хоналари фойдаланишга топширилди. Соғувчилар икки сменада ишлашмоқда. Бу меҳнат натижаларига ҳам салмоқли таъсир кўрсатмоқда. 1987 йилнинг биринчи квартал плани барча кўрсаткичлар бўйича ошириб бажарилди. Айни пайтда сигирлардан кунига 1830 килограммдан ошириб сут соғиб олинмоқда. Суратда: чорвадорлар дам олиш хонасида.

А. Мальцев фотоси.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

● СОФИЯ. Софиядаги совет фани ва маданияти уйи бу ерга келувчи кўплаб кишиларни жозибали ва афсонавий ёрқин космик манзара билан кутиб олди. Бу ерда жаҳон авиация ва космонавтика куни арафасида «Космос ва тинчлик» кўргазмаси очилди. Болгариялик санъат шинавандалари эътиборига Россия Федерациясининг 46 нафар рассоми яратган 80 га яқин рангтасвир ва графика асарлари тақдим этилди. Болгарияликлар биринчи марта космонавт учувчи Алексей Леонов асарлари билан танишиш имкониятига эга бўлдилар.

Кўргазма номининг ўзи ер атрофидаги фазо тинч тадқиқотлар майдони, инсоният ақл-заковатининг бунёдкорлик ишлари соҳаси бўлиши зарурлигини, у ерда оммавий қирғин қуролларига, ер юзидаги цивилизацияга хавф солувчи «самовий урушлар» шарпасига ўрин бўлмаслиги лозимлигини кўрсатиб турибди.

● ЛОНДОН. Бу ерда Совет—Англия давра суҳбати мажлиси бўлиб ўтди. Бу — жаҳон тараққиёти ҳамда турли соҳаларда икки томонлама алоқаларни мустаҳкамлаш проблемалари юзасидан икки мамлакат таниқли олимларининг анъанавий фикрлашиб олишидир. Бундай учрашув 1975 йилдан бошлаб СССР ва Буюк Британияда навбати билан мунтазам ўтказилмоқда, учрашув Совет—Британия ҳамкорлигини ривожлантиришнинг фойдали ва истиқболли йўналишига айланди. Учрашув қатнашчилари ғоят хилма-хил масалаларни, шу жумладан икки томонлама муносабатларнинг аҳволи ва уни ривожлантириш истиқболларини, Европа қитъасида ва дунёда ишларнинг сиёсий ва ҳарбий-стратегик аҳволини, регионал можаролар муаммосини ва уларни ҳал этиш йўлларини, қуролсизланиш ва кескинликни юмшатиш истиқболларини ҳамда бошқа масалаларни муҳокама қиладилар.

● ДАМАШҚ. Исроил босиб олган Иордан дарёси ғарбий соҳили ва Ғазо минтақаси территорияларида қўзғолон бошланган пайтдан буён тўрт минг саккиз юз фаластинлик Исроил турмаларига ва қамоқ лагерларига ташланди. Исроил армияси бош штаби бошлиғининг ўринбосари Иегуд Барак Исроил радиоси мухбири билан суҳбатда ана шу фактни тан олишга мажбур бўлди. САНА агентлиги шу ҳақда хабар қилди. Ана шу Исроил генерали резервдаги кўп кишилар ҳақиқий ҳарбий хизматга чақирилишини, улар босиб олинган территорияларда хизматни ўташларини ҳам айтди.

● БУЭНОС-АЙРЕС. Бу ерда очилган «Олимлар, тинчлик ва қуролсизланиш» халқаро симпозиуми қатнашчилари тинчлик учун, қуролланиш пойгасининг, космос ҳарбийлаштирилишининг олдини олиш учун, ядро синовларини бутунлай тўхтатиш учун курашда олимларнинг роли ва ўрнини ҳамда бошқа жуда кўп масалаларни муҳокама қиладилар.

(ТАСС, 12 апрель).

Журналистларнинг зонал летучкалари

ОЛМАЛИҚ

Олмалиқ, Чирчиқ ва Ангрен шаҳар ҳамда кўп нусхали газеталар ижодий ходимларининг летучкаси «Меҳнат шон-шуҳрати кишилари» фотокўргазмаси ҳамда «Алмаликский рабочий» газетаси саҳифаларида ошкоралик» деган стенд билан танишишдан бошланди. Ижодий йиғилишнинг шундай бошланганлиги қизиқарли фикр алмашишга сабаб бўлди.

Олмалиқ шаҳар партия комитетининг секретари В. А. Манахова матбуотга партиявий раҳбарликнинг форма ва методлари, газета моддий-техника базасини мустаҳкамлаш чоралари ҳақида гапириб берди.

Фактларни танлашдаги синчковлик, маъмурий органлар билан яқин алоқа ҳуқуқ тартиботи мавзусида материаллар тайёрлашда хатоларга йўл қўймаслик кафолатидир. Журналистлар «Правда Востока» газетаси социал масалалар ва хатлар бўлимининг мудири Г. М. Фиглин ва Олмалиқ шаҳар прокурорининг ўринбосари Р. А. Чебаняннинг суҳбатларини муҳокама қилгач шундай фикрга келдилар.

Олмалиқдаги кооперативлар кенгашининг раиси В. И. Троицкий газета чиқишларининг самарадорлигини ошириш ҳақида гапирди.

«Алмаликский рабочий» газетасининг масъул секретари М. А. Вахаев ҳушёрлик учун кураш мавзусини ёритиш тажрибаси билан ўртоқлашди. «Узбекрезинотехника» ишлаб чиқариш бирлашмаси «Знамя труда» кўп нусхали газетасининг редактори А. П. Царьков газета ишини қайта қуриш масалаларига тўхталди.

«Ангренская правда» шаҳар ва «Знамя труда» кўп нусхали газеталарида меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш ва иқтисодий ислоҳот масалаларининг ёритилиши обзор қилинди.

Зонал летучка қатнашчилари жангчи-интернационалистлар ҳайкали пойига гулчамбарлар қўйдилар, «Қалмоққир» кони, гилам фабрикаси иши билан танишдилар, «Светоч» шаҳар маданият уйи вокал-чолғу ансамбли концертини тинглашди.

ТЎЙТЕПА

Ўрта Чирчиқ, Бўка, Пискент, Бекобод районлари ва Нариманов шаҳар газеталари журналистларининг кўчма зонал летучкасини Ўрта Чирчиқ район партия комитетининг иккинчи секретари А. Ф. Пшеничков очди. У районни социал-иқтисодий ривожлантириш, маҳаллий матбуотга партиявий раҳбарлик тўғрисида гапирди.

Тошкент Давлат университетининг профессори, филология фанлари доктори О. Тоғаев журналистларнинг билимдонлиги ва маҳорати масалалари ҳақида гапирди.

«Машъал», «Пахтакорлар овози» район газеталари ва Бекобод район радиосида коммунистлар аттестацияси, ватанпарварлик ва интернационал тарбия масалаларининг ёритилиши, газета материалларининг тили ва услуби обзор қилинди.

Журналистика ветерани Т. Рустамов шаҳар ва район газеталари мисолида материалларнинг жанр жиҳатидан хилма-хиллиги масалаларига тўхталди.

Пискент район «Меҳнат байроғи» газетасининг редактори Т. Қосимов газетхонлар билан алоқани мустаҳкамлаш, Бекобод район «Коммунист» газетасининг редактори К. Мавлонов газета чиқишларининг таъсирчанлигини ошириш тажрибалари ҳақида гапириб бердилар.

Зонал летучка қатнашчилари Тўйтепадаги социал, маданий-маиший объектлар, тикувчилик фабрикасида ташкил этилган дам олиш хонаси билан танишдилар. Фабрика директори С. У. Хазаров журналистларга инсон омилини активлаштириш соҳасида амалга оширилаётган тадбирлар ҳақида гапириб берди.

Ўзбекистон ССР прокуратурасида

ЛОҚАЙДЛИК ҚУРБОНИ

Инсон ҳалок бўлди. Беҳуда нобуд бўлди. Турсуной Каримова умрида бировга ёмонлик қилмаган эди. У эндигина 17 ёшга кирганди, ҳали умуман ҳеч қандай иш қилишга улгурмаган эди. Эндигина Шўрчи районидаги 17-қишлоқ ҳунар-техника билим юртида ишчи касбини ўрганишга тайёрланаётганди.

Унинг орзу — умидлари, режалари амалга ошмай қолди. 16 яшар ўсмир қизни зўрлаб, амалдаги қонунларга хилоф равишда турмушга чиқаришди. Унинг эри — Ж. Жўраев деган кимса билим юртига қатнашни тақиқлаб қўйди. Бечора қиз остонадан ҳатлаб ташқари чиқишга ботинмай, ғурбатда яшай бошлади. Ҳаётнинг маъноси қолмади, бу аҳволдан қутуладиган йўлни тополмади... ўз жонига қасд қилди.

Ўзбекистон ССР прокуратурасининг коллегияси мажлисида ўтган йили республикада юз берган ана шундай ҳодисалар қатори мазкур факт ҳам келтириб ўтилди. Бундай фактлар оз эмас: балоғатга етмаган ўсмирлардан 223 киши ўзини ўзи ўлдирган ёки ўз жонига қасд қилишга уриниб кўрган. Бундай ҳодисаларнинг сезиларли даражада кўпайиб бораётганлиги муҳокама қатнашчиларини айниқса ташвишга солмоқда.

Жамиятимиз табиатига зид бўлган бундай ҳодисалар Тошкентда 74 марта, Қорақалпоғистон АССРда 67 марта, Андижон ва Наманган областларида 37 мартадан содир бўлганлиги қайд этилган. Бу рақамларни шунинг учун ҳам таъкидламоқчимизки, муҳокама чоғида ана шундай ҳолларнинг ҳар бири бевосита жамоатчилик лоқайдлиги ва пассивлигининг оқибати эканлиги уқтириб ўтилди. Балоғатга етмаганлар ўзини ўзи ўлдиришига ёки ўз жонига қасд қилишига уринишларини келтириб чиқарган сабаблар тахлил қилинганда, бундай ҳоллар асосан тарбиявий— педагогик ишдаги катта нуқсонлар натижасида, оиладаги нотинчлик, феодал-бойларча муносабат сарқитлари, маҳаллий советлар ҳамда комсомол, халқ маорифи органлари, йигит ва қизларни ғоявий-ахлоқий, эстетик, ҳуқуқий ва жинсий тарбияси билан шуғулланадиган бошқа ташкилотлар ва муассасалар фаолиятидаги нуқсонлар, уларнинг фаолияти мувофиқлаштирилмаганлиги натижасида юз берганлигини кўрсатди.

Конкрет материалларни ўрганиш шундан далолат берадики, гўё «арзимаган» сабаблар: ўсмирларга уларнинг хулқ-атворини, айниқса йигит ва қизлар ўртасидаги ўзаро муносабатлар масалаларида қаттиқ танбеҳ берган ёки ўринсиз қоралаган синфдошлар, ота-оналар ёки қариндош-уруғлар билан жанжал, баъзан эса жисмоний камчиликлардан уялиш ёки қилмиши учун жазо берилишидан қўрқиш ўз жонига қасд қилишга сабаб бўлмоқда. Айрим ўқитувчилар ёки мастерларнинг педагогикага зид бўлган хулқ-атвори, уларнинг шахсий камтар эмасликлари, ўсмирлар билан муомалада ўзини тута билмасликлари, балоғатга етмаганлар руҳиятига ёмон таъсир қилувчи ота-оналар ўртасида тез-тез бўладиган жанжаллар, баъзан эса ўсмирларнинг қонуний ҳуқуқлари ва манфаатларини қўполлик билан бузиш кўпинча фожиали оқибатларга олиб келмоқда.

Биз «арзимаган» сўзини атайлаб қўштирноқ ичига олдик. Муҳокама давомида шундай мисоллар келтирилдики, бу мисоллар катталар учун одатда арзимаган бўлиб кўринган нарсалар ҳали руҳияти нозик ёшлар учун кўпинча фожиа тусини олишини ишонарли тарзда кўрсатиб турибди. Бинобарин ўсмирлар билан муомалада ғоят сезгир бўлиш, уларга зўр-эътибор билан қараш зарур. Ўтган йили ўз жонига қасд қилган ўсмирларнинг ҳар ўнтасидан биттасигина психоневрология диспансерида ҳисобда турар эди, қолганлари мутлақо соғлом нормал бболалар эдилар. Уларга айни диққат-эътибор етишмади. Шифокорларнинг ҳисобида турганларга ҳам эътибор билан қаралмади: уларнинг бирортаси билан ҳам тегишли даволаш — профилактика ишлари ўтказилмади.

Шу муносабат билан коллегия мажлисида прокуратура системасидаги, ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари фаолиятидаги камчиликлар ҳақида жиддий хулосалар чиқарилди. Балоғатга етмаганларнинг ўз жонига қасд қилиш фактлари юзасидан текшириш ва терговлар баъзан юзаки, кўпинча суд-медицина экспертлари иштирокисиз ўтказилганлиги таъкидлаб ўтилди. Иш юзасидан холисона ва малакали хулоса чиқариш учун зарур бўлган кўпгина махсус саволлар кўпинча жавобсиз қолиб кетаверди, фактлар юридик жиҳатдан умумлаштирилмади. Бундай фактлар юзасидан партия ва совет органлари, халқ маорифи, соғлиқни сақлаш органлари муҳокамасига тақдимнома ёки махсус хатлар қўйилмади.

Балоғатга етмаганлар ўз жонига қасд қилиши фактларига доир 110 та материал ўрганиб чиқилганда, ўтган йили шу фактларнинг фақат олтитаси юзасидан жиноий иш қўзғатилганлиги аниқланди. Коллегия мажлисида жойлардаги прокурор ходимларнинг бундай пассивлиги йўл қўйиб бўлмайдиган ҳолат деб баҳоланди. Чунки ҳар қандай киши, шу жумладан ўсмир бирор сабаб бўлмаса, ўз жонига қасд қилмайди, бунга албатта бирор муҳим сабаб бўлади. Ана шу сабаблар ҳар томонлама ва пухта аниқланиши керак. Шу сабабли республикада амал қилаётган қоида ана шундай ҳар бир факт юзасидан албатта, жиноий иш қўзғатиш ва тергов олиб боришни кўзда тутади.

Шунга қарамай, коллегияда маълум бўлишича, шаҳар ва районларнинг прокурорлари текширишнинг бориши билан шахсан қизиқмаганлар, терговчилар ишини контрол қилмаганлар, тергов ишларини ўтказишда камдан-кам иштирок этганлар. Тергов юзасидан қабул қилинган қарорларнинг қонунийлиги ўз вақтида текширилмаган. Бундай категориядаги ишларни тергов органлари батафсил ўрганмаганлар. Бу ишлар юзасидан тергов практикасини яхшилашга, профилактика ишларини кучайтиришга қаратилган чуқур умумлашмалар қилинмаган ва тавсияномалар берилмаган.

Коллегия ана шундай ҳодисаларнинг социал хавфига айнан етарли баҳо берилмаганлиги, бундай ҳолларга қарши курашда етарли юридик активлик кўрсатилмаганлигини ўсмирлар орасида ўз жонига қасд қилиш кўпайиб боришига кўмаклашаётган сабаблардан бири, айни шу сабаб республикада хотин-қизлар ўртасида ўзига ўт қўйиб юбориш ҳоллари секин камайишига олиб келмоқда, деб ҳисоблади. Бу масала ҳам мажлисда ҳар томонлама муҳокама қилинди.

Республикада умуман хотин-қизларнинг ўзига ўт қўйиши камайиб бораётганига қарамай, буни қониқарли деб бўлмайди. Бунинг устига бир қанча областларда— Қашқадарё, Сурхондарё, Фарғона ва бошқа баъзи областларда ўтган йили ўзига ўт қўйиш ёки ўт қўйишга уриниш сони олдинги йилдагига нисбатан камаймади, балки кўпайди.

Ана шу кўпайиш баъзан бир-иккитанигина ташкил этганига қарамай, хотиржамликка берилиш мутлақо мумкин эмас: бундай холларнинг ҳар бири инсон тақдиридаги фожиа, хотин-қизлар қадр-қимматини поймол этиш натижасидир... Шу билан бир вақтда терговчилар ва прокурорлар кўпинча бундай фактлар юзасидан жиноий иш қўзғатишдан бош тортмоқдалар, хотин-қизларнинг бундай сўнгги чорага қўл уришига олиб борган ҳақиқий сабабларни аниқламаётирлар.

Масалан, Самарқанд областида ўтган йили 31 та ўзига ўт қўйиш ҳоллари рўйхатга олинган бўлса, шундан йигирма тўрттаси юзасидан жиноий иш қўзғатишдан бош тортилди. Қашқадарё областида 37 та воқеадан 23 таси, Бухоро областида 16 та воқеадан 10 таси юзасидан жиноий иш қўзғатилмаган. Коллегия материалларида таъкидланишича, ўтган йили умуман республика бўйича ўзига ўт қўйишга доир 88 та факт юзасидан жиноий тергов бошлашдан бош тортилган. Бу эса ана шундай воқеалар умумий сонининг олтмиш процентдан кўпроғини ташкил этади.

Район ва шаҳар прокурорлари, область прокуратураларининг раҳбарлари, дейилди мажлисда, тергов ходимларига нисбатан талабчанликни пасайтириб юбордилар, бу эса хотин-қизларни ўз жонига қасд қилишига олиб борган бир қанча ишларни текширишда сансалорликни, сифатсиз терговни келтириб чиқарди. Айбдорларни жазолаш ҳоллари камдан-кам бўлмоқда, бунинг устига уларга нисбатан кўпинча жиноятнинг социал хавфи ва оғирлигини ҳисобга олмай, асоссиз равишда енгил жазо берилмоқда. Бундай категориядаги жиноий ишларни судларда кўриб чиқиш кўпинча тегишли ошкораликсиз, жамоат айбловчилари иштирокисиз амалга оширилмоқда, фожиа эҳтимолининг олдини олиш юзасидан ўз вақтида чора кўрмаган мансабдор шахслар ёки жамоатчи шахсларнинг лоқайдлиги, бепарволиги аниқланган тақдирда, бу ҳақда камдан-кам хусусий ажрим чиқарилмоқда.

Прокуратура, ички ишлар органларининг ходимлари, судлар, халқ депутатлари Советлари, маҳалла комитетлари ва хотин-қизлар кенгашлари, педагогика коллективлари ҳамда соғлиқни сақлаш, комсомол органлари ва бошқа жамоат ташкилотлари профилактика ишларига етарли эътибор бермаётганликлари, бу ишни кўпинча расмият учунгина амалга ошириб, реал вазиятдан ажралиб қолаётганликлари, бу эса хотин-қизлар ўзига ўзи ўт қўйиш ҳолларининг олдини олишга кўмаклашмаслиги уқтириб ўтилди. Кўпгина меҳнат коллективлари ҳам ҳозирча ана шу масалалардан четда турибдилар.

Ўзбекистон ССР прокуратураси коллегияси мажлисида масалаларни муҳокама қилишда Узсовпроф раиси, республика хотин-қизлар кенгашининг раиси Ҳ. А. Алимова, Ўзбекистон ССР маориф министри О. С. Абросова, Ўзбекистон ССР соғлиқни сақлаш министри С. М. Баҳромов, Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг секретари А. Қодиров иштирок этдилар ва сўзга чиқдилар.

Коллегия қабул қилган қарорда прокурор назоратини тубдан яхшилаш, ҳаётимиз табиатига хос бўлмаган салбий ҳодисаларга қарши қаратилган бутун ишни кучайтириш юзасидан конкрет тадбирлар белгиланди.

(ЎзТАГ).

Ўзбек адабиёти бўстони

МАНБАЪЛАР СЎЗЛАЙДИ

Шоир Муҳайййрнинг ҳаёти ва ижоди ҳақида бизгача жуда кам маълумотлар етиб келган. Айрим манбаъларда таъкидланишича, унинг шеърларида ёрга садоқат, кишиларни ҳалолликка, маърифат олишга ундовчи ғоялар, замондан шикоят, ноҳақликдан нафрат каби туйғулар ифодаланган (Ўзбек Совет Энциклопедияси, 7-том, 473-бет).

Яна: шоир 1845 йилда Қўқонда хизматчи оиласида туғилган. У тўла гавдали буғдойрангли, тор гирдоб соқолли, хомуш виқорли, фикржон, камсухан киши бўлган. «Салоти маъсуди» китобини форсчадан ўзбек тилига таржима қилган. Бир неча асарлари бор бўлиб, Завқий билан бирга ишлаган. 1918 йилда вафот этган («Тазкирайи Қаюмий», 240—242-бетлар).

Қўлёзмалар институти фондида 241-тартиб рақами остида Муҳайййр девони қўлёзмаси сақланмоқда. Хусусан, девон қўлёзмаси дебочасида шундай ёзувлар бор: «...баланд овоза ҳусни адодин баҳр шоирларини ёзган ғазалларида Саъдий вақтман деган сўзларига кўзум тушиб лисонулғайб Хўжа Ҳофиз Шерозий... ёд қилғон нусхаларини кўруб ночорликдан ўшал кўздин йироқ солғон ғазалларим ва пароканда байтларимни жамъ қилиб девон суратида ясаб, ўзумни шоирлар қаторида санаб бу муҳқар дебочани ожиз баёнлиқ бирла изҳор қилдим» (Девон, 2-а-бет).

Қуйида ана шу девон қўлёзмаси ҳақида ҳикоя қиламиз.

Муҳайййр XIX аср охири ва XX аср бошларидаги ўзбек демократик адабиёти намояндалари — Муқимий, Фурқат, Завқийлар анъанасини давом эттирган истеъдодли шоирдир. У ёшлик чоғиданоқ шеърлар ёза бошлаган. Шоир Ҳофиз Шерозий, Низомий-Ганжавий, Алишер Навоий, Абдураҳмон Жомий каби забардаст шоирларнинг ғазалларига татаббу ва мухаммаслар боғлаган. Ўзбек ва форс-тожик тилларида баракали ижод этган.

Муҳайййр шеъриятида инсонга хос бўлган севги, вафо, ёрга садоқат, маҳбуба висолига восил бўлиш каби мотивлар тараннум этилади. Айни чоғда, шоир рубоийларида Ватанни севиш, ўз халқига содиқлик, ғурбат азобларидан нола чекиш каби социал масалалар зўр кўтаринки руҳ билан куйланади.

Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, қўлёзмадаги айрим маълумотлар ва палеографик белгилар девон шоирнинг ўз қўли билан кўчирилган дастхат деган фикрга олиб келади. Қўлёзма ҳижрий 1315 ва мелодий 1897 йилда Қўқонда кўчирилган бўлиб, 158 варақдан иборат. Шеърлар Қўқоннинг новвотранг шалдироқ қоғозига қора сиёҳ билан ўртача настаълиқ хатида битилган. Девон 386 ғазал, 71 рубоий, 33 мухаммас, 1 мусаддас, 2 муаммодан таркиб топган. Девон қўлёзмасининг ўрганиш ишини М. Хайруллаева бажарган

Қуйида шу девондан олинган баъзи асарларни эътиборингизга ҳавола этамиз.

Кўргали келдим сани, эй
гулузорим, соғиниб,
Сарв қаддим, нозанин зебо
нигорим, соғиниб.
Айб қилма айласам фарёд,
чексам нолалар,
Қолмаса сенсиз нетай
сабру қарорим, соғиниб.
Мубтало ул кунки бўлдум
ошнолиғ домиға,
Дилбаро етти рамақга бу
жони зорим, соғиниб,
Айб қилма келганимни
кўргали ҳар дам сени,
Келмас эрдим, бўлса эрди
ихтиёрим, соғиниб.
Нечаким йўлунгға кўз
туттум, бошимдин бир йўли,
Ўтмадинг ҳолинг нечук деб
шаҳсуворим, соғиниб.
Соқиё, бир жоми май
тенгри ҳақи лутф айлаким,
Ҳаддин ошти ёр ҳажрида
ҳуморим, соғиниб.
Эй Муҳайййр, мақдамиға
жон нисор айлар эдим,
Сўргали ҳолимни ногоҳ
келса ёрим, соғиниб.

* * *

Хўш аҳли ғарибликда
ватан қилмас эмиш,
Оқил киши ўз элидин
айрилмас эмиш,
Ғар бўлса ғариб филмасал
Афлотун,
Ғурбатда онинг қадрин эл
билмас эмиш.

* * *

Дорам бахаёли ту ҳар рўз
ғаме дигар,
Дар ишқе тў ҳар соат дар
диле алам дигар.
То чанд қўни маҳрум токи
бекашам ҳар дам,
Аз дасте рақибонат жавре
ситам дигар.

Мазмуни: Сенинг хаёлингда ҳар кун ўзгача ғам тортаман. Сенинг ишқингда ҳар соат дилимда ўзгача алам. Қачонгача мени маҳрум этасан, токайгача бу дардни тортай. Сенинг рақибларинг дастидан ўзгача жабру-ситам тортай.

Баҳодир ВАЛИЕВ тайёрлаган.

✦ Республикамиз пойтахтида яна бир йирик массив — «Сергели-7» микрорайонини бунёд этиш ишлари бошлаб юборилади. Ушбу суратда шу микрорайон лойиҳасини яратган архитектор ва инженерлар М. Ким (чапдан), Ф. Кан, О. Борисенко, И. Литвинов, Т. Радченко, Р. Искандаров ва Г. Ўразаеваларни кўриб турибсиз.

Ҳ. Мирзакаримов фотолари.

АЛЛОМА ВА УНИНГ МЕРОСИ

ЎРТА АСР шарқининг буюк алломаси Абу Райҳон Беруний жуда катта илмий мерос қолдирган. Унинг физика, математика, астрономия, геодезия, этнография, фалсафа каби етакчи билимлар бўйича яратган асарлари жаҳон фани ва маданиятида алоҳида ўрин тутади.

Машҳур олимнинг кўп қиррали ижодий фаолияти билан умумтаълим мактаблари ўқувчиларини таништириш мақсадида «Абу Райҳон Беруний» деб номланган ўқув диафильми яратилди. Ўзбекистон ССР Маориф министрлиги томонидан тайёрланган бу картинада илм-фан даҳосининг ҳаёти ва фаолияти ҳақида ҳикоя қилинади.

Рангли қилиб чиқарилган мазкур диафильм икки қисмдан иборат. Уларда буюк олим яшаб ўтган даврга маълум характеристика берилиб, бўлажак олимнинг ҳаёт йўли тарихий факт ва манбалар асосида кўрсатилди.

«Абу Райҳон Беруний» диафильми ёшларни меҳнатга ва билим олишга даъват этиб, уларда ижодкорлик қобилиятини ўстиришга ёрдам беради.

С. ОДИЛОВА.

• Реклама ва эълонлар •

ЮТУҚЛИ ОМОНАТЛАР ОМОНАТ КАССАЛАРИГА

ОМОНАТ КАССАЛАРИДАГИ ЮТУҚЛИ ОМОНАТЛАР БЎЙИЧА 1988 ЙИЛ 6 АПРЕЛДА ТОШКЕНТ ШАҲРИДА ЎЙНАЛГАН
91-ЮТУҚЛАР ТИРАЖИНИНГ
РАСМИЙ ЖАДВАЛИ

Ўзбекистон ССРнинг барча омонат кассаларидаги ютуқли омонатларнинг қуйидаги счёт номерларига ютуқлар чиқди.

Счёт номерлари	Ютуқ миқдори (омонатнинг ўртача суммасига процент ҳисобида).
А-036	25
А-061	25
А-083	25
А-148	25
А-162	25
А-218	25
А-254	25
А-285	25
А-323	100
А-377	100
А-406	25
А-465	25
А-486	50
А-527	25
А-569	25
А-635	25
А-668	200
А-683	25
А-748	25
А-786	25
А-817	25
А-847	50
А-896	25
А-944	25
А-994	25

Счётлар сони 1000 тадан кўп бўлган омонат кассаларидаги кейинги барча минглиkда ҳисобга кирувчи биринчи мингликдагига ўхшаб айнан ўша счёт номерларига ютуқлар чиқди, яъни А-036, А-1036, А-2036 ва ҳоказо, А-061, А-1061, А-2061 ва ҳоказо счётлар ютган ҳисобланади.

Тираж комиссиясининг раиси — Киров район Совети ижроия комитетининг раиси —
Р. Ҳ. ҲИКМАТУЛЛАЕВ,
Комиссиянинг масъул секретари —
М. Х. ЙЎЛДОШЕВА.

ОМОНАТ КАССАЛАРИДАГИ ПУЛ-БУЮМ ЮТУҚЛИ ОМОНАТЛАР БЎЙИЧА 1988 ЙИЛ 6 АПРЕЛДА ТОШКЕНТ ШАҲРИДА ЎЙНАЛГАН
9-ЮТУҚЛАР ТИРАЖИНИНГ
РАСМИЙ ЖАДВАЛИ

Ўзбекистон ССРнинг барча омонат кассаларидаги пул-буюм ютуқли омонатлар бўйича қуйидаги счёт номерларига ютуқлар чиқди.

Счёт номерлари	Ютуқ миқдори (омонатнинг ўртача суммасига процент ҳисобида).
В-019	25
В-060	25
В-102	100
В-127	25
В-171	25
В-214	25
В-251	25
В-292	25
В-353	25
В-395	50
В-407	25
В-471	25
В-519	25
В-524	25
В-583	25
В-627	25
В-669	50
В-684	25
В-720	100
В-774	25
В-804	25
В-844	25
В-880	200
В-945	25
В-979	25

Счётлар сони 1000 тадан кўп бўлган омонат кассаларидаги кейинги барча мингликларда ҳисобга кирувчи биринчи мингликдагига ўхшаб айнан ўша счёт номерларига ютуқлар чиқди, яъни В-019, В-1019, В-2019 ва ҳоказо, В-060, В-1060, В-2060, В-3060 ва ҳоказо счётлар ютган ҳисобланади.

Тираж комиссиясининг раиси —
Киров район Совети ижроия комитетининг раиси
Р. Ҳ. ҲИКМАТУЛЛАЕВ,
Комиссиянинг масъул секретари —
М. Х. ЙЎЛДОШЕВА.

ЯНГИ КИТОБЛАР

«Ўқитувчи» нашриёти қуйидаги китобларни нашрдан чиқарди:

А. Ҳамидов, М. Набиев, Т. Одилов. Ўзбекистон ўсимликлари аниқлагичи. Унга Ўзбекистонда ўсадиган 4 мингдан ортиқ ўсимликнинг 1200 тури киритилган. Булар республикамиз территориясида энг кўп тарқалган бўлиб, 104 «оила»га ва 537 туркумга мансубдир. Мазкур китоб олий ўқув юртларининг студентлари учун мўлжалланган.

●

А. Т. Ғафуров, Қ. С. Содиқов, Ҳ. А. Ғовсутдинов, Мактаб билан оилада гигиеник ва жинсий тарбия. Ушбу қўлланмада гигиеник ва жинсий тарбиянинг мақсади, вазифаси, мазмуни ва уни мактаб ҳамда оилада олиб бориш, форма, методлари баён этилган. Биологиянинг синфдан ташқари машғулотларида ва оилада гигиена, жинсий тарбия масалалари ҳам китобда ўз ифодасини топган.

Қўлланма умумий таълим мактабларининг биология ўқитувчилари, педагогика олий ўқув юртларининг студентлари, ота-оналар ва мазкур масалалар билан қизиқувчилар учун мўлжалланган.

●

Ю. Р. Ҳакимов, Органик химия. Ушбу ўқув қўлланма «Органик химия» курси бўйича товаршунослик ихтисослиги учун мўлжалланган бўлиб, программа асосида ёзилган. У органик химия фанидаги назарий билимларни чуқур ўзлаштиришга ҳамда товаршуносликдаги назарий ва амалий масалаларни бир-бирига боғлашда катта ёрдам беради.

Мазкур ўқув қўлланма олий ўқув юртларининг товаршунослик факультети студентларига мўлжалланган

●

КИТОБХОНЛАР КОНФЕРЕНЦИЯСИ

КАЛИНИН район Назарбек маданият уйида китобхонлар конференцияси бўлиб ўтди. Унда Ўзбекистон халқ шоири Туроб Тўла, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими шоир Жуманиёз Жабборов, Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати шоира Гулчеҳра Жўраева ва ёзувчи Муҳаммаджон Ҳайруллаевлар қатнашдилар. Меҳмонларнинг ижоди ва ҳаёти ҳақида йиғилганларга Туроб Тўла сўзлаб берди. Шоирлар ўз шеърларидан намуналар ўқишди ва китобхонларни қизиқтирган саволларга жавоб беришди. Ўзбекистон Телевидениеси ва радиоэшиттириш давлат комитети хонандаси Озода Назарова ҳамда маданият уйининг «Феруз» ашула ва рақс ансамбли қатнашчилари қўшиқлар ижро этдилар.

Д. РАСУЛОВА.

ОҚИБАТ

ДАРЗ КЕТГАН АДОЛАТ

ЙЎЛГА чиқишдан олдин хатга яна бир бор кўз югуртирдим. Электропоезд Янгийўл томон олиб боряпти. Агар хатдаги гаплар рост бўлса, мақолада нималарни ёзиш ҳақида ўйлаб кетяпман. Корхонага етгунча дастлабки сатрларим бир шаклга кела бошлаган эди, бироқ бош инженер Х. Холмуҳамедов билан бўлган биринчи суҳбатдаёқ улар тарқаб кетди. Ҳа, ҳақиқатда ҳам сизлар ҳақсизлар, эътироз йўқ дедим. Лекин... бу хулоса ҳам узоққа бормади.

... Бош инженер билан бўлган қисқа муддатли суҳбатдан фақат бир нарсани англаш мумкин эди. Ашир Норқўзиевга нисбатан тўғри йўл тутилган. Акс ҳолда уни иш жойига қайтадан тиклашган бўларди. А. Норқўзиев ёғоч ва мебелсозлик саноати ишчилари касаба союзлари республика комитетига, область прокуратурасига мурожаат қилди. Область прокуратураси хатни Янгийўл шаҳар прокуратурасига жўнатди. У ерда корхона касаба союз ташкилоти вакиллари чақирилиб қаттиқ танбеҳ берилди. Айни пайтда эса Норқўзиевга «маъмурият қонуний йўл тутган» мазмунида жавоб берилди.

Республика касаба союзлари Советида эса Норқўзиев билан суҳбатлашган Тоҳир Камолов унга Чиноз балиқчилик хўжалигидан иш таклиф қилди. «Ҳозирча шу ерда ишлаб туринг, соғайиб кетганингиздан сўнг яна ўз коллективингизга қайтарсиз» деб маслаҳат ҳам берди.

— Берилган адрес бўйича балиқчилик хўжалигига бордим, — дейди Ашир ака. — У ҳам худди илгари ўзим ишлаган фабриканинг ёғоч материаллари омбори каби 20 километр узоқда жойлашган, 20 йил ишлаган корхонамдан соғлигим ёмонлашганлиги учун четлашиб қолдим. Балиқчилик хўжалигида ҳам менга дам ўтмай «уйингиз узоқ, сизга бу ерга қатнаб ишлаш оғирлик қилади» деб дарвозани кўрсатиб қўйишмасмикан деган шубҳада эдим.

Ашир ака фабриканинг Олмазордаги филиалини қуришда қатнашганлардан. Олдин қурди, кейин шу ерда ишлаб қолди. Қон босими касалига йўлиққунча кўп бор маъмурият томонидан ҳам моддий, ҳам маънавий рағбатлантирилган.

1972 йилда унинг номи 5 ноябрда чиқарилган 340-буйруқ билан фабриканинг Ҳурмат китобига киритилган. 1973 йилнинг апрель ойида эса ўз хизмат вазифасига виждонан муносабатда бўлгани — ҳалол меҳнати учун раҳматнома эълон қилинган. 1975 йилга келиб аъло меҳнати учун Фахрий ёрлиқ билан тақдирланган.

— 1977 йилдан эса соғлигим ёмонлашди, — дейди Норқўзиев. — Олдинига шу ҳам касалми деб юрдим, тан олмадим. Лекин 1982 йилга келиб у мени бутунлай йиқитди. Бир куни ишдан келиб ўзимни билмай қолибман.

Ҳа, Ашир ака суяги меҳнатда қотган одам. Касалман деб ётолмади. Вақти-вақти билан даволаниб, қўлидан келганича ишлаб юраверди. Касаллик варақаси билан ҳам тинч ўтиролмасди. Кафтдеккина томорқасида ғимирлаб юрарди. Лекин бу корхонадаги айрим одамларга оғир ботди. Шунда филиал директори «Ё мен ишлайман, ё Норқўзиев ишласин!» деган масалани кўндаланг қўйди.

Сарсонгарчилик ана шу даврдан бошланди. Ашир акани дастлаб фабриканинг ёрдамчи хўжалигига зоотехник қилиб ишга ўтказишди. Кейин молбоқарликка туширишди. У майли деди, қўлидан келганча ишлаб юраверди. Лекин ишлаб чиқаришга раҳбарликни такомиллаштириш ёрдамчи хўжаликда ҳам ўз аксини топди. Йилига корхонага минглаб сўмлик зарар келтираётган бу хўжаликда 6 та молбоқар бор эди. 1987 йилнинг март ойида маъмурият аъзолари келишиб йиғилиш ўтказишди ва уч молбоқар штати қисқартирилиши эълон

Қайта қуриш ва одамлар

қилинди. Шу куни йиғилиш қарорига мувофиқ С. Абдуллаев, Х. Қобулов ва А. Норқўзиевлар ишдан кетиши керак эди.

— С. Абдуллаев, Х. Қобуловлар бошқа ишларга ўтиб кетишди, — дейди кадрлар бўлими бошлиғи О. Князь. — Лекин А. Норқўзиев унга касаба союз комитети йўлланма ажратганлигини ва санаторийдан даволаниб қайтгунича ишдан бўшатмай туришимизни сўради. Қайтиб келгач эса «энди бўшатиб кўринглар-чи» деб даъво қилди.

Ҳақиқатда ҳам Ашир акага соғлом пайтида неча йиллик ҳалол меҳнати синган коллективида меҳнат қилиш ҳуқуқини сақлаб қолиш учун «олишиш»га тўғри келди. Шундагина уни фабриканинг Янгийўл билан Чиноз райони чегарасида жойлашган ёғоч материаллар омборига ишга жойлаштиришди.

— Ашир ака ишчи сифатида ёмон эмас, — дейди омбор мудири Суннат Нишонбоев. — Лекин бизда иш вақти ўзгарувчан. Баъзан материал иш вақтидан кейин, баъзан эса дам олиш кунлари келади. Вагонларни эса белгиланган вақтда бўшатиб бериш керак. Бундай дақиқаларда ҳар сафар омбордан 20 километр узоқликда яшовчи Ашир акани ишга чақириб келишнинг иложи йўқ. Шунинг учун ҳам омбордаги ишчи ўринлари қайтадан кўриб чиқилганда яна қисқаришга тушиб қолди...

Маъмурият аъзолари эса Норқўзиевни у штатдан бу штатга ўтказиб юрганларида шу сабаблар устида бош қотиришмади.

— Биз шаҳар ишга жойлаштириш бирлашмасига Норқўзиевга ёрдам беришларини сўраб бир неча бор мурожаат қилдик, — дейишди корхонада.

Лекин асосий вазифаси одамларни ишга жойлаштиришдан иборат бўлган шу салобатли ташкилот бутун бир бошли корхона маъмурияти билан биргаликда бир одамга икки йил бадалида бирон енгил иш топиб беролмаганига ишонгинг келмайди.

Ашир ака ҳозир III группа инвалиди сифатида ойига 26 сўм нафақа билан пенсияга чиқарилди. 26 сўм, бу унинг 2 балоғатга етмаган фарзандини оёққа турғазиш бир ёқда турсин, ўзининг бир ойлик овқатига ҳам етмайди.

Қўлимда ўша хат билан уларнинг уйига келганимда ҳам Ашир ака томорқасида ғимирлаб юрарди.

— Ҳа, — деди у бошидаги дўпписини қўлига олиб қайта кияркан. — Ёзгандим. Балиқчилик хўжалиги узоқлик қилишини билганимдан сўнг ариза ёзиб яна директорга, сўнг касаба союз комитетига кирдим. Бирон енгилроқ иш топишга ёрдам беринглар дедим. Аризамни жавобсиз қолдиришди. Кейин редакцияга ёздим. Агар ҳаётда адолат бўлса, мен билан ҳам кимдир қизиқар, дедим. Ахир ҳозирги соғлигим билан бирон жойга ўзим ишга жойлашишим қийин-да.

Адолат! Дунёда энг инсонпарвар ҳисобланган бизнинг мамлакатимизда адолат-ку бор, фақат унга баъзан, баъзи бировлар тарозида гўшт тортаётган устомон қассобдек ўлчов берадилар. Баъзан уни шунчалик устомонлик билан турли қонунчилик қолипларига сиғиштириб қўядиларки, қаерда адолатли-ю, қаерда адолатсиз иш тутилганини аниқлаш амри-маҳол бўлиб қолади...

Лекин бу воқеада эса Ашир акага нисбатан адолатсиз муносабат кўриниб турибди. Балки маъмурият қонуний тўғри йўл тутгандир, бу ҳақда баҳслашмаймиз. Бироқ, ҳаётда инсонпарварликнинг, оддий одамгарчиликнинг ёзилмаган қонунлари ҳам бор ва у оёқости қилинган ҳолда адолат дарз кетади. Бугун дарз кетган нарса эса эртага синиши мумкин. Қолаверса, ҳар қандай қонуннинг ўзи ҳам инсон учун, унинг ҳимояси учун хизмат қилади. Керак бўлганда уни «брак» ишчидан халос бўлишга хизмат қилдириш эса инсофсизлик, беоқибатликдан бошқа нарса эмас. Инсон ишлаб чиқаришда қўлланиладиган бирон бир эхтиёт қисм эмаски, уни лаёқатсиз деб топган кунимиздан чиқитга чиқариб ташлаб юборсак...

М. ҚОСИМОВА,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

БУГУН — НАВБАТДАГИ ҚАБУЛ

«Тошкент ҳақиқати» газета редакцияси ҳузуридаги жамоатчи Совет навбатдаги қабулни бугун — 13 апрель куни соат 17.00 дан бошлаб ўтказади. Бу сафар меҳнаткашларни жамоатчилик Советининг аъзоси, юрист Абдужалил Ҳасанов қабул қилади.

Жамоатчилик Совети қабулхонаси Ленинград кўчаси, 32-уй, 7-қават, 742-хонага жойлашган.

Телефонлар: 33-40-48; 32-53-54.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» ЖАМОАТЧИ СОВЕТ ҚАБУЛХОНАСИ

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

РСФСРда хизмат кўрсатган артист Анатолий КОРНИЛОВ раҳбарлигидаги

«ҲИНД ВА АФРИКА ФИЛЛАРИ»

катта аттракционининг

ЯНГИ ПРОГРАММАСИ

Томошалар соат 19.30 да; шанба кунлари— 16, 19.00 да; якшанба кунлари — 12, 15, 18.00 да бошланади.

Коллектив бўлиб тушиш учун буюртмалар қабул қилинади.

Касса дам олиш кунисиз соат 10 дан 20.00 гача ишлайди.

Справкалар учун телефонлар: 44-35-91, 44-28-04, 44-35-84.

ЎҚИШГА МАРҲАМАТ!

«Узэлектромонтаж» ихтисослашган трести базасидаги
7-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

6 ой муддатли ўқишга

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

10-синф маълумотига эга бўлган қизлар иккиламчи занжирлар электр монтажчиси ихтисоси бўйича ўқишга қабул қилинадилар.

Билим юрти иккиламчи занжирлар монтажи, кучланишли электр асбоб-ускуналарини бошқариш системалари, электр подстанциялари, автомат системалари бўйича юқори классли мутахассислар тайёрлайди.

Улар саноат корхоналари, метрополитенлар, подстанциялар, асбоб-ускуналарни монтаж қилиш соҳаларида меҳнат қиладилар.

Ўқиш даври меҳнат стажига қўшиб ҳисобланади.

Билим юртини аъло баҳоларга тамомлаганлар имтиёзли шартлар билан олий ва ўрта махсус ўқув юртларига қабул қилинадилар.

Билим юртига ўқишга қабул қилинганларга ойига 76 сўм стипендия тўланади.

Ишлаб чиқариш практикаси даврида уларга иш ҳақининг 50 проценти тўланади.

Машғулотлар — группаларнинг комплектлашувига қараб бошланади.

Билим юртига ўқишга киришни хоҳлаганлар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: ариза, маълумоти ҳақидаги ҳужжат, медицина справкаси (286-форма), 6 дона фотосурат (3х4 см. ҳажмида), характеристика, яшаб турган жойидан справка

АДРЕС: Тошкент шаҳри, Ивановолик тўқувчилар кўчаси, 8-уй (7, 11, 9, 4, 24, 28-трамвайлар; 2, 6, 13, 16-троллейбуслар; 3, 33, 24, 40, 45, 50, 51, 54, 57, 58, 80, 99, 172-автобусларнинг «Тўқимачилик комбинати» бекати). Телефон: 53-31-21.

Спорт

БИР АМАЛЛАБ ОЛИНГАН ОЧКО

● ФУТБОЛ ● ФУТБОЛ ● ФУТБОЛ

● «ПАХТАКОР» навбатдаги учрашувни ҳам ўз майдонида Ростов—Доннинг Армия спорт клуби футболчилари билан ўтказди. Меҳмонлар бундан аввалги турда Душанба шаҳрида «Помир»дан йирик 0:4 ҳисобида мағлубиятга учраган эдилар. Майдон эгалари учрашувни бирмунча актив бошлашди. 20-минутгача дарвозани тўрт-беш марта нишонга олишди. Икки марта тўп дарвоза тўсинига тегиб қайтди. Ўйин тугашига уч минут қолганда ҳам қулай имкониятни қўлдан бой беришди. Мухлислар иккинчи бўлимда пахтакорчилар устунликдан фойдаланиб, ҳисобни очишади деб кута бошладилар. Лекин майдон эгалари эмас, балки меҳмонлар [команда капитани Виктор Концевенко] биринчи бўлиб муваффақиятга эришдилар. Бу 49-минутда содир бўлди. 62-минутда эса шу ҳужумчи иккинчи тўпни киритиб, мезбонларни танг аҳволда қолдирди. 69-минутда Марат Кабаев 11 метрдан жарима тўпини киритгач, пахтакорчилар руҳланиб, ҳужумга зўр беришди ва 76-минутда Геннадий Роткович ҳисобни тенглаштирди. Шундай қилиб, аввалига ўз дарвозасидан иккита тўп ўтказиб юборган футболчиларимиз ҳисобни тенглаштириб, дастлабки бир очкони қўлга киритишди.

Мана, «Пахтакор» чемпионатнинг иккита ўйинини ўз майдонида ўтказиб, бор-йўғи битта очкога эришди. Футболчиларимизнинг кўрсатган ўйини ҳам ҳозирча мухлисларни қаноатлантирмаяпти. Эсда қоладиган чиройли комбинациялар йўқ, ҳимоячилар тез-тез хатоларга йўл қўйишмоқда. Бир сўз билан айтганда команда раҳбарлари ваъда қилган яъни олий лигага чиқишни мақсад қилган командага хос ўйин кўрсатилмаяпти. Ҳозирданоқ отга қамчини босиб, пойгада олдинга ўтиб олинмас экан, бой берилаётган имкониятлар ўрнини тўлдириш ниҳоятда мушкул бўлади. Буни бир зум ҳам унутмаслик керак.

Ш. УМУРЗОҚОВ.

● ИККИНЧИ турнинг қолган ўйинларида қуйидаги натижалар қайд этилди: «Заря» — «Спартак» — 1:1, «Ростсельмаш» — «Динамо» (Ст) — 2:2, «Динамо» (Бт) — МАСК — 0:1, «Гурия» — «Кузбасс» — 1:0, «Металлург» — «Геолог» — 0:1, «Колос» — «Звезда» — 0:0, «Котайк» — «Даугава» — 1:0, «Кубань» — «Карпати» АСК — 1:0, «Таврия» — «Шинник» — 1:0.

Навбатдаги тур ўйинлари 16 апрелда бўлади. «Пахтакор» сафарда «Звезда» билан учрашади.

(«Тошкент ҳақиқати»нинг навбатдаги сони 15 апрелда чиқади).

Ўзбекистон ССР Журналистлар Союзи Тошкент ташкилоти ва «Тошкент ҳақиқати» газета редакцияси коллективи СССР Журналистлар Союзи аъзоси, Тошкент ташкилоти правлениеси аъзоси, Оққўрғон район «Мўл ҳосил учун» газетаси редактори

Убайдулла УМАРОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан маълум қилиб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор этадилар.

Тошкент область ижроия комитети нашриёт, полиграфия ва китоб савдоси ишлари бошқармаси ҳамда Оққўрғон район «Мўл ҳосил учун» газета редакцияси коллективи газета редактори

УБАЙДУЛЛА УМАРОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оиласига чуқур таъзия изҳор этадилар.

Редактор Н. НАСИМОВ.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА»)

БИЗНИНГ АДРЕС: 700083, ТОШКЕНТ, ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32.

Редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916. 325748; масул секретарь — 334808, 325353; секретариат — 325750; БЎЛИМЛАР: хатлар ва оммавий ишлар — 334048, 325354; идеология — 325778; саноат капитал қурилиш ва транспорт — 325749; қишлоқ хўжалиги — 325647; совет қурилиши — 325733; адабиёт ва санъат — 325553; маданият — 325767; социал масалалар — 325556; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325645; эълонлар бўлими — 325727.

Р — 08658. А. 1582. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС: 64684. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12